

Lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het Hoogwaterbeschermings- programma

dr. C. Hoeben

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

Lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het Hoogwaterbeschermings- programma

Corine Hoeben

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 11-1
2011

ISBN 978-90-76276-67-0

© COELO, Groningen, 2011

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

Beleidssamenvatting	6
0. Voorwoord	12
1. Inleiding	13
1.1. Algemeen	13
1.2. Vraagstelling	14
1.3. Methode	16
1.4. Opzet rapport	17
2. Bijdrage per waterschap	18
3. Gevolgen bijdrage voor tarieven	22
3.1. Algemeen	22
3.2. Tarieven watersysteemheffing 2010	24
3.3. Gemiddelde stijging tarieven door bijdrage HWBP	26
3.4. Ontwikkeling per waterschap bij verwerking via exploitatierekening	27
3.5. Ontwikkeling per waterschap bij activering en afschrijving	31
3.6. Conclusie	39
4. Ontwikkeling per profiel	41
4.1. Algemeen	41
4.2. Ontwikkeling bedragen betaald door huishoudens	42
4.3. Ontwikkeling bedragen betaald door grondeigenaren	49
4.4. Ontwikkeling bedragen betaald door niet-agrarische bedrijven	53
4.5. Conclusie	56
5. Conclusies	58
5.1. Samenvatting en conclusies	58
Bijlage 1 Berekening bijdrage per waterschap	63
Bijlage 2 Waar blijft de 81 miljoen euro van het Rijk?	66

Beleidssamenvatting

De Unie van Waterschappen presenteerde in het najaar van 2009 een aantal maatregelen om de rijksbegroting te ontlasten. Een van de voorstellen van de Unie van Waterschappen is dat de waterschappen de bekostiging van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), dat tot nu toe volledig wordt bekostigd door het Rijk, deels voor hun rekening gaan nemen. In dit rapport wordt onderzocht welk effect de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma door de waterschappen heeft op de lastendruk van de belastingbetalers.¹

Onderzoeksvraag

Een aantal vragen wordt beantwoord. Allereerst wordt op basis van de beschikbare gegevens berekend hoe hoog de bijdrage per waterschap is. Volgens het huidige wetsvoorstel moeten waterschappen in totaal 81 miljoen euro per jaar bijdragen aan het HWBP. De bijdrage per waterschap wordt voor de helft bepaald op basis van het aantal huishoudens per waterschap in vergelijking met het totale aantal huishoudens. De andere helft wordt verdeeld op basis van de totale woz-waarde per waterschap in vergelijking met de totale woz-waarde van onroerende zaken in alle waterschappen. In het rapport komt dit aan de orde via de volgende vragen:

1. Wat is het aandeel van ieder waterschap in het aantal huishoudens in de waterschappen gezamenlijk?
2. Wat is het aandeel van ieder waterschap in de totale waarde van de gebouwde onroerende zaken in de waterschappen gezamenlijk?
3. Wat is op basis van de uitkomsten van 1. en 2. de hoogte van de bijdrage van ieder waterschap afzonderlijk in de 81 miljoen euro?

Waterschappen hebben middelen nodig om hun bijdrage te bekostigen. In het wetsvoorstel wordt er van uitgegaan dat waterschappen daarom de watersysteemheffing zullen verhogen. De mate waarin de tarieven van de watersysteemheffing stijgen hangt onder meer af van de manier waarop de waterschappen de bijdrage verwerken in de begroting. Zij kunnen deze in één keer ten laste brengen aan de exploitatierekening. Zij kunnen deze ook activeren op de balans en afschrijven. Het effect van beide methoden op de tarieven wordt onderzocht met de volgende vragen:

4. Wat zijn op basis van de huidige kostentoedelingsverordeningen de gevolgen voor de tarieven van de watersysteemheffing, als de bijdrage ieder jaar in één keer ten

¹ De Unie van Waterschappen heeft ook onderzocht op welke wijze waterschappen kunnen besparen. Verwacht wordt dat de lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP hiermee sterk wordt beperkt. Omdat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de effecten van de besparingen per waterschap te onderzoeken laten wij het effect van deze besparingen op de lastenontwikkeling buiten beschouwing.

laste van de exploitatierekening wordt gebracht (scenario A)? De ontwikkeling wordt berekend per waterschap en gemiddeld in Nederland en weergegeven zowel relatief, in procenten, als absoluut, in euro's.

5. Wat zijn op basis van de huidige kostentoedelingsverordeningen de gevolgen voor de tariefontwikkeling van de watersysteemheffing als deze bijdrage ieder jaar wordt geactiveerd en afgeschreven in 35 jaar (scenario B)? De ontwikkeling wordt berekend per waterschap en gemiddeld in Nederland en weergegeven zowel relatief, in procenten, als absoluut, in euro's.

Belastingbetalers kunnen meerdere onderdelen van de watersysteemheffing betalen: een huiseigenaar betaalt bijvoorbeeld zowel omdat hij ingezetene is (ingezetenenheffing) en omdat hij een huis heeft (heffing gebouwd). Om de lastendrukontwikkeling van de belastingbetaler te onderzoeken worden daarom zeven profielen onderscheiden (zie box) die verschillende belastingbetalers weergeven. Dit leidt tot de volgende vragen.

6. Wat is de lastenontwikkeling als gevolg van de gedeeltelijke bekostiging van het HWBP door waterschappen voor de profielen in de box bij scenario A (bijdrage direct ten laste brengen van de exploitatierekening)?

7. Wat is de lastenontwikkeling als gevolg van de gedeeltelijke bekostiging van het HWBP door waterschappen voor de profielen in de box bij scenario B (bijdrage activeren en afschrijven over 35 jaar)?

Box Overzicht van de groepen belastingbetalers (profielen) waarvoor de lastenontwikkeling voor wordt nagegaan (peiljaar woz-waarde 2009)

Profiel 1 - huishouden in huurwoning
Profiel 2 -huishouden in koopwoning, woz-waarde 200.000 euro
Profiel 3 -huishouden in koopwoning, woz-waarde 600.000 euro
Profiel 4 - agrarisch bedrijf 25 ha, woz-waarde 240.000 euro
Profiel 5 - natuurterrein 1000 ha
Profiel 6 - niet-agrarisch bedrijf, woz-waarde 2,4 mln. euro
Profiel 7 - niet-agrarisch bedrijf, woz-waarde 12 mln. euro

Onderzoek

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van gegevens die de Unie van Waterschappen met het CBS en COELO opvraagt bij de waterschappen. De gegevens zijn gebaseerd op de begrotingen voor 2010.

Resultaat

Bijdrage per waterschap

In tabel 1 is weergegeven hoe hoog de bijdrage per waterschap is. Deze bijdrage per waterschap is berekend op basis van begrotingscijfers van de waterschappen. Het werkelijke aantal huishoudens en de woz-waarde per waterschap kan om verschillende redenen afwijken van de begrote waarden. De bijdragen zijn daarom voorlopige inschattingen. Uiteindelijk zullen de waterschappen volgens het wetsvoorstel zelf nog opgave doen van het aantal huishoudens en de woz-waarde.

Tabel 1. Jaarlijkse bijdrage per waterschap op basis van begrotingscijfers 2010

Waterschap	Aandeel op basis van aantal huishoudens	Aandeel op basis van woz-waarde	Totale bijdrage
Aa en Maas	1.706.400	1.969.300	3.675.700
Amstel, Gooi en Vecht	3.222.500	4.050.000	7.272.400
Brabantse Delta	1.843.100	2.042.700	3.885.800
De Dommel	2.036.900	2.383.200	4.420.100
De Stichtse Rijnlanden	1.799.100	2.022.700	3.821.800
Delfland	2.755.700	2.745.600	5.501.300
Fryslân	1.605.300	1.292.100	2.897.400
Groot Salland	913.800	869.100	1.783.000
Hollands Noorderkwartier	2.729.000	2.461.600	5.190.600
Hollandse Delta	2.117.800	1.950.200	4.068.000
Hunze en Aa's	1.061.300	824.900	1.886.200
Noorderzijlvest	859.100	638.600	1.497.700
Peel en Maasvallei	945.300	899.400	1.844.700
Reest en Wieden	532.100	475.100	1.007.200
Regge en Dinkel	1.474.500	1.263.000	2.737.500
Rijn en IJssel	1.528.000	1.456.900	2.984.900
Rijnland	2.996.500	3.423.500	6.420.100
Rivierenland	2.217.100	2.210.600	4.427.700
Roer en Overmaas	1.855.000	1.471.700	3.326.700
Schieland en de Krimpenerwaard	1.489.300	1.288.600	2.778.000
Vallei en Eem	1.467.400	1.621.400	3.088.900
Velt en Vecht	484.300	392.300	876.600
Veluwe	1.026.900	1.115.200	2.142.100
Scheldestromen	951.900	908.000	1.859.900
Zuiderzeeland	881.700	724.200	1.605.900

Scheldestromen verwijst naar het waterschap dat tot stand komt wanneer de twee Zeeuwse waterschappen (Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Eilanden) samengaan. Dat zal zijn vanaf januari 2011.

Bijdragen zijn afgerond op honderdtallen.

Tariefontwikkeling

De bijdrage van waterschappen aan het HWBP wordt (uiteindelijk) betaald door de belastingbetaler. Die zal zien dat de tarieven van de watersysteemheffing stijgen. Het Rijk is tegelijkertijd minder middelen kwijt. Dat betekent dus voor de belastingbetaler dat er op een ander gebied (iets) minder hoeft te worden bezuinigd en dat er geld is voor uitgaven die anders niet konden worden gedaan. Omdat de bijdrage afkomstig is uit de algemene middelen is het niet mogelijk om aan te geven waar de bijdrage van 81 miljoen euro nu dan wel aan wordt besteed. De belastingbetaler zal de maatregel daarom ervaren als een belastingverhoging.

De stijging van de tarieven van de watersysteemheffing als gevolg van de bijdrage aan het HWBP hangt af van een aantal factoren. Waterschappen kunnen de bijdrage ten laste brengen aan de exploitatierekening. Ze kunnen deze ook activeren. Waterschappen kunnen deze twee methoden, als zij dat willen, afwisselen. Om een beeld te krijgen van de tariefontwikkeling is in dit onderzoek nagegaan hoe de tarieven zich ontwikkelen wanneer waterschappen de bijdrage ofwel ieder jaar verwerken via de exploitatierekening, ofwel wanneer zij deze ieder jaar activeren en afschrijven. Uit het onderzoek blijkt dat bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening de tarieven van 2011 en latere jaren gemiddeld 7 tot 8 procent hoger zijn dan in 2010.

Wanneer waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven is de stijging van de tarieven aanvankelijk kleiner. In 2015 zijn de tarieven van de watersysteemheffing gemiddeld circa 2 procent hoger dan in 2010 om de bijdrage te bekostigen. De tarieven blijven echter stijgen gedurende de gekozen afschrijvingstermijn. Bij een afschrijvingstermijn van 35 jaar is, als in 2011 voor het eerst door de waterschappen aan het HWBP wordt bijgedragen, de eerste bijdrage in 2046 afgeschreven. De tarieven blijven tot die tijd stijgen en doordat ook rente wordt betaald is de uiteindelijke stijging ten opzichte van 2010 hoger (circa 12 tot 15 procent) dan bij verwerking via de exploitatierekening (7 tot 8 procent).

De stijging verschilt ook per waterschap. Eén van de redenen hiervoor is dat het ene waterschap een hoger bijdrage doet dan de andere. Waterschappen met een relatief hoge woz-waarde en relatief een groot aantal ingezetenen dragen meer bij dan waterschappen met kleinere aantallen en woz-waarden. De woz-waarde en aantallen ingezetenen hebben geen directe relatie met de hoogte van de opbrengsten uit de watersysteemheffing en de tarieven in 2010. Hierdoor kan de relatieve stijging van de tarieven aanzienlijk zijn. Daarnaast spelen de kostentoedelingspercentages een rol waarmee waterschappen de kosten die zij voor het watersysteem maken omslaan over de groepen belastingbetalers. In waterschappen waar bijvoorbeeld het kostentoedelingspercentage voor ongebouwd relatief hoog is, stijgt het tarief voor ongebouwd ook relatief sterk.

De waterschappen hebben in het 'Storm werkdocument'² aangegeven dat zij verwachten de lastenstijging voor de belastingbetaler te beperken door onder meer doelmatiger te gaan werken binnen het waterbeheer. De lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP moet dan ook niet in absolute termen worden geïnterpreteerd, maar als afwijking van de ontwikkeling zonder deze bijdrage. De maatregelen die de waterschappen aangeven (onder meer opschaling, meer samenwerking door waterschappen met gemeenten, met het Rijk en onderling) leiden pas na enkele jaren tot lagere kosten, bijvoorbeeld door frictiekosten bij het opzetten van samenwerkingsverbanden. Het is echter niet zeker dat de stijgingen ook per waterschap teniet kunnen worden gedaan omdat de besparingsmogelijkheden per waterschap onder meer afhankelijk zijn van de mate waarin een waterschap nu al samenwerkt met andere waterschappen en overheden.

Lastenontwikkeling profielen

Ten slotte onderzoeken we in welke mate de lasten voor de belastingbetaler stijgen doordat waterschappen bijdragen aan het HWBP. Belastingbetalers kunnen meerdere onderdelen van de watersysteemheffing betalen. Daarnaast verschilt de grondslag van de heffingen, waardoor het effect van een verhoging van het tarief voor de belastingbetaler niet meteen duidelijk is. Daarom zijn profielen opgesteld om de lastendrukontwikkeling te onderzoeken.

Drie profielen hebben betrekking op huishoudens. Eén voorbeeldhuishouden woont in een huurwoning en betaalt daarom alleen de ingezetenenheffing. De andere twee voorbeeldhuishoudens wonen in een koopwoning en betalen daarom ook de heffing gebouwd. Omdat het huishouden met een huurwoning alleen de ingezetenenheffing betaalt is de stijging in euro's voor dit profiel (profiel 1) ook het laagst van de drie onderzochte huishoudens. De twee huishoudens met een koopwoning hebben een woning met een verschillende woz-waarde. Omdat de heffing gebouwd afhankelijk is van de woz-waarde stijgen de lasten ook het sterkst in het profiel met de woning met de hoogste woz-waarde (profiel 3). De lastenontwikkeling voor huishoudens als gevolg van de bijdrage aan het HWBP is dus afhankelijk van de woonsituatie. De lastenstijging is groter voor eigenwoningbezitters dan voor huurders en de stijging loopt op met de woz-waarde. De gezinssamenstelling (een- of meerpersoonshuishouden) is niet relevant omdat de tarieven van de watersysteemheffing niet afhankelijk zijn van de huishoudensomvang.

Profiel 4 en profiel 5 hebben betrekking op grondeigenaren. Het is lastig om deze twee profielen te vergelijken. Profiel 4 is een agrariër met 25 hectare grond en opstallen met een woz-waarde van 240.000 euro. Hij betaalt een heffing ongebouwd en een heffing gebouwd. Profiel 5 is een eigenaar van een natuurterrein van 1000 hectare. Deze betaalt de heffing natuur. De twee profielen betalen dus verschillende heffingen. De hoogte van de heffingen is afhankelijk van het aantal hectaren en van de waarde van eventuele opstallen. De stijging van de heffing natuur in euro's is

² Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

beperkt in vergelijking met die van het heffing ongebouwd (zie paragraaf 3.4 en paragraaf 3.5). Omdat natuurterreinen vaak een grote omvang hebben kan de lastenstijging in euro's toch aanzienlijk zijn, in ons voorbeeld meer dan 100 euro wanneer de bijdrage door het waterschap direct ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening. De agrariër heeft een kleiner areaal grond, maar de stijging in euro's per hectare hoger is dan bij de heffing natuur. De agrariër in ons voorbeeld betaalt circa 93 euro per jaar meer bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening.

De laatste twee profielen hebben betrekking op niet-agrarische bedrijven. Beide betalen een heffing gebouwd. De lastenstijging is daarmee ook evenredig aan de hoogte van de woz-waarde. Voor bedrijven hangt de lastenstijging als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het HWBP dan ook af van de woz-waarde van het bedrijf.

O. Voorwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in opdracht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De auteur dankt Maarten Allers en de medewerkers van het ministerie van Verkeer en Waterstaat voor commentaar op een eerdere versie van dit rapport. De verantwoordelijkheid voor eventueel resterende onvolkomenheden berust bij de auteur.

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Op 4 november 2009 heeft de Unie van Waterschappen in een brief aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat voorstellen gedaan om de rijksbegroting te ontlasten. Een van de voorstellen is dat de waterschappen de bekostiging van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), dat tot nu toe volledig wordt bekostigd door het Rijk, deels voor hun rekening gaan nemen. Waterschappen bekostigen hun werkzaamheden uit de opbrengsten van de waterschapsheffingen. Een bijdrage aan het HWBP zou daarom uiteindelijk leiden tot hogere belastingen. Om deze lastenstijging (zo veel mogelijk) te voorkomen heeft de Unie van Waterschappen onderzocht op welke wijze besparingen kunnen worden gerealiseerd. De plannen zijn uitgewerkt en worden weergegeven in een werkdocument.³ Besparingen zullen vooral worden gerealiseerd door doelmatiger te werken en door meer samen te werken met andere waterschappen en andere overheden.

Het doel van het huidige rapport is om de mogelijke lastenstijgingen als gevolg van de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma te onderzoeken. Het effect van de kostenbeperkende maatregelen op de lastenontwikkeling blijft in dit rapport buiten beschouwing. Een belangrijke reden hiervoor is dat veel van deze maatregelen op dit moment nog te weinig concreet zijn om per waterschap te kunnen berekenen wat dit betekent voor de lastendrukontwikkeling.

Als waterschappen bijdragen aan het HWBP betekent dit dat ieder waterschap een deel van het bedrag bijdraagt. De waterschappen stellen voor om de bijdrage per waterschap te bepalen op basis van het aantal huishoudens in een waterschap in vergelijking met het totale aantal huishoudens en op basis van de woz-waarde in ieder waterschap in vergelijking met de totale woz-waarde in alle waterschappen.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat neemt dit voorstel over en wil weten hoe hoog de bijdrage per waterschap zal zijn wanneer de waterschappen in 2011 in totaal 81 miljoen euro bijdragen. Daarnaast wil het ministerie graag zicht krijgen op de lastenontwikkeling die hiervan het gevolg zijn.

³ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

1.2. Vraagstelling

De vraagstelling bestaat uit verschillende onderdelen.

Omvang bijdrage per waterschap

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat wil allereerst graag weten hoe hoog de bijdrage per waterschap zal zijn. De Unie van Waterschappen heeft dit berekend.⁴ In het Storm werkdocument van de Unie van Waterschappen worden bijdragen per waterschap gepresenteerd. Omdat niet duidelijk is waar deze cijfers op zijn gebaseerd gaan wij nogmaals na hoe hoog de bijdrage per waterschap is. De volgende vragen komen hierbij aan de orde:

1. Hoe hoog is de bijdrage van ieder waterschap aan het HWBP op basis van het aantal huishoudens?
2. Hoe hoog is de bijdrage van ieder waterschap aan het HWBP op basis van de wozaarde?
3. Wat is op basis van de uitkomsten van 1. en 2. de hoogte van de bijdrage van ieder waterschap afzonderlijk in de 81 miljoen euro?

Tariefontwikkeling

Waterschappen dekken de kosten die zij maken bijna geheel uit de opbrengsten van de waterschapsbelastingen. In het wetsvoorstel waarin de bijdrage door waterschappen aan het HWBP wordt geregeld wordt aangegeven dat waterschappen de bijdrage aan het HWBP zullen bekostigen uit de opbrengst uit de watersysteemheffing. De tarieven van de watersysteemheffing zullen dus stijgen. De mate waarin deze zullen stijgen hangt ook af van de manier waarop de waterschappen de bijdrage verwerken. Zij kunnen deze in een keer ten laste brengen van de exploitatierekening, maar zij kunnen er ook voor kiezen om deze te activeren en af te schrijven. Wanneer een waterschap er voor kiest om zijn aandeel in het HWBP volledig ten laste te brengen van de exploitatierekening (scenario A) moeten er ook middelen worden ingezet om het bedrag in een keer volledig te dekken. Vaak zal dit betekenen dat het tarief in een keer stijgt, maar dat in latere jaren geen verdere stijging nodig is. Wanneer een waterschap kiest voor activering en afschrijving over meerdere jaren (scenario B) zullen de lasten aanvankelijk minder sterk stijgen. Er hoeven alleen middelen te worden ingezet om afschrijving en rente te betalen. Het tarief blijft echter meerdere jaren stijgen. Wij onderzoeken de tariefontwikkeling per waterschap voor beide keuzen (ten laste brengen van de exploitatierekening en activering en afschrijven). Hierbij komen de volgende vragen aan de orde:

⁴ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

4. Wat zijn op basis van de huidige kostentoedelingsverordeningen de gevolgen voor de tarieven van de watersysteemheffing, als de bijdrage ieder jaar in één keer ten laste van de exploitatierekening wordt gebracht (scenario A)? De ontwikkeling wordt berekend per waterschap en gemiddeld in Nederland en weergegeven zowel relatief, in procenten, als absoluut, in euro's.

5. Wat zijn op basis van de huidige kostentoedelingsverordeningen de gevolgen voor de tariefontwikkeling van de watersysteemheffing als deze ieder jaar wordt geactiveerd en afgeschreven in 35 jaar (scenario B)? De ontwikkeling wordt berekend per waterschap en gemiddeld in Nederland en weergegeven zowel relatief, in procenten, als absoluut, in euro's.

Lastenontwikkeling belastingbetaler

In onze berekeningen gaan wij er van uit dat waterschappen de bijdrage ieder jaar ofwel direct ten laste van de exploitatierekening brengen ofwel activeren. In de praktijk kunnen waterschappen ook besluiten om het bedrag bijvoorbeeld de eerste jaren ten laste te brengen van de exploitatierekening en in andere jaren het bedrag te activeren. Door de ontwikkelingen te berekenen bij ofwel volledig ten laste brengen van de exploitatierekening ofwel activeren worden de uiterste ontwikkelingen weergegeven.

Veel belastingbetalers worden aangeslagen voor meerdere onderdelen van de watersysteemheffing. Een huiseigenaar betaalt bijvoorbeeld zowel een ingezetenenheffing als een heffing gebouwd. Daarom wordt ook de lastenontwikkeling doorgerekend voor verschillende profielen van belastingbetalers bij de twee verschillende scenario's. De profielen zijn weergegeven in onderstaande box. De volgende vragen komen aan de orde:

6. Wat is de lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage van waterschappen aan het HWBP voor de profielen in de box bij scenario A (bijdrage direct ten laste brengen van de exploitatierekening)?

7. Wat is de lastenontwikkeling als gevolg als gevolg van de bijdrage van waterschappen aan het HWBP voor de profielen in de box bij scenario B (bijdrage activeren en afschrijven over 35 jaar)?

Box Overzicht van de groepen belastingbetalers (profielen) waarvoor de lastenontwikkeling voor wordt nagegaan (peiljaar woz-waarde 2009)

Profiel 1 - huishouden in huurwoning
Profiel 2 - huishouden in koopwoning, woz-waarde 200.000 euro
Profiel 3 - huishouden in koopwoning, woz-waarde 600.000 euro
Profiel 4 - agrarisch bedrijf 25 ha, woz-waarde 240.000 euro
Profiel 5 - natuurterrein 1000 ha
Profiel 6 - niet-agrarisch bedrijf, woz-waarde 2,4 mln. euro
Profiel 7 - niet-agrarisch bedrijf, woz-waarde 12 mln. euro

1.3. Methode

Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt die afkomstig zijn uit de vragenlijst die de Unie van Waterschappen jaarlijks aan de waterschappen stuurt. Hierin zijn onder meer vragen opgenomen over de tarieven die de waterschappen hanteren en over de grondslagen (aantal ingezetenen, woz-waarde). De ingevulde gegevens zijn afkomstig uit de waterschapsbegrotingen en worden gecontroleerd door het CBS en COELO. De tarieven worden over het algemeen in de loop van het jaar niet meer bijgesteld. De grondslagen vaak wel. De definitieve waarden zijn pas bekend wanneer de jaarrekening wordt vastgesteld. De jaarrekeningen van 2010 zullen echter pas in april 2011 openbaar zijn. Daarom zijn wij uit gegaan van de begrotingscijfers uit 2010.

In het wetsvoorstel is bepaald dat de bijdrage per waterschap vier jaar gelijk blijft en vervolgens opnieuw wordt berekend op basis van de dan actuele gegevens over de aantallen huishoudens en de woz-waarden per waterschap. Omdat nu nog niet bekend is hoe de woz-waarden en aantallen huishoudens zullen veranderen in de komende jaren gaan wij daarom - bij gebrek aan andere opties - uit van gelijkblijvende bijdragen per waterschap. Waterschappen bepalen de tarieven van de watersysteemheffing onder meer op basis van kostentoedelingspercentages.⁵ Deze worden ten minste een keer in de vijf jaar aangepast. Ook hier geldt dat wij uitgaan van de kostenverdeling in 2010 omdat niet bekend is hoe dit zal veranderen.

De waterschapstarieven zijn complex (ondanks de recente poging tot vereenvoudiging via de Wet modernisering waterschapsbestel). De opbrengst uit de watersysteemheffing wordt gebruikt om de kosten te dekken van onder meer dijkonderhoud en peilbeheer. De Zeeuwse waterschappen gebruiken de opbrengst ook om het wegenbeheer te bekostigen. Enkele andere waterschappen, die ook wegen in beheer hebben, hanteren hier een afzonderlijke heffing voor. Zij hanteren deze heffing alleen in het gebied waar zij wegen onderhouden. Wij hebben deze afzonderlijke wegenheffing buiten beschouwing gelaten omdat de bijdrage aan het HWBP geen gevolgen heeft voor de hoogte van deze wegenheffing. Ook zijn er waterschappen die zogenaamde niet-taakgebonden kosten (kosten die geen direct verband houden met waterschapswerk, zoals de kosten van verkiezingen) direct doorberekenen aan de belastingcategorie waarvoor zij deze maken. Omdat niet alle waterschappen onderscheid kunnen maken tussen het tarief voor niet-taakgebonden kosten en het tarief van de watersysteemheffing gaan wij in dit rapport uit van het bedrag inclusief wat men betaalt voor niet-taakgebonden kosten.

⁵ Met behulp van de kostentoedelingspercentages wordt bepaald welk bedrag iedere categorie moet bijdragen aan de totale opbrengst uit de watersysteemheffing. De opbrengst uit de watersysteemheffing van een belastingcategorie kan echter afwijken van het bij te dragen bedrag.

Verder kunnen waterschappen tariefdifferentiatie toepassen bij de watersysteemheffing gebouwd en de watersysteemheffing ongebouwd. Voor grond of gebouwen die in buitendijks gebied liggen betaalt men dan een lager bedrag, voor grond of gebouwen waar extra moet worden gemalen een hoger bedrag. In dit geval wordt uitgegaan van een gewogen gemiddelde tarief.

Om de gevolgen van de bijdragen door waterschappen voor belastingbetalers in beeld te brengen berekenen wij ook de gemiddelde lastenontwikkeling. Hierbij geven wij iedere keer een gewogen gemiddelde (gewogen naar aantal ingezetenen, woz-waarde of aantal hectaren). De bijdrage en het effect op de tarieven verschilt per waterschap. Wanneer wij de gemiddelden niet zouden wegen zou het zo kunnen zijn dat de grootste mutaties veel invloed hebben terwijl deze gelden voor relatief weinig belastingbetalers. Gewogen gemiddelden geven daarom een beter beeld van de gemiddelde tariefontwikkeling dan ongewogen gemiddelden.

1.4. Opzet rapport

In hoofdstuk 2 wordt een schatting gemaakt van de bijdrage aan het HWBP per waterschap op basis van de begrotingscijfers van 2010. In hoofdstuk 3 berekenen wij in welke mate de tarieven van de watersysteemheffing als gevolg hiervan zullen stijgen. Belastingbetalers betalen soms meerdere onderdelen van de watersysteemheffing. Ook hebben de tarieven uiteenlopende grondslagen. Daarom gaan wij in hoofdstuk 4 na wat de bijdrage aan het HWBP door waterschappen betekent voor de lastendruk van 7 verschillende profielen. Deze profielen omvatten drie soorten huishoudens, twee grondeigenaren en twee eigenaren van niet-agrarische bedrijven. In hoofdstuk 5 geven wij de belangrijkste bevindingen weer.

2. Bijdrage per waterschap

Via het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) wordt geregeld dat de belangrijkste waterkeringen (onder meer dijken bij grote rivieren en zeeweringen) op orde worden gebracht. Het Rijk stelt via het programma ook middelen ter beschikking om, waar nodig, de waterkeringen te verbeteren. De Unie van Waterschappen stelt voor dat de waterschappen gaan bijdragen aan het HWBP.⁶ Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer⁷ waarin wordt voorgesteld dat de waterschappen vanaf 2011 jaarlijks gezamenlijk 81 miljoen euro bijdragen aan het HWBP. Er is voor gekozen om alle waterschappen te laten bijdragen aan het HWBP, ook de waterschappen die geen primaire keringen hebben. Dit omdat op dit moment iedere belastingbetaler via de rijksbelastingen meebetaalt aan het HWBP.⁸

Hoe hoog is de bijdrage per waterschap wanneer zij vanaf 2011 ieder jaar gezamenlijk 81 miljoen bijdragen aan het HWBP? Dit wordt bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:

1. de helft van de bijdrage (40,5 miljoen euro) wordt gebaseerd op het aantal huishoudens in een waterschap in vergelijking met het totale aantal huishoudens in alle waterschappen.
2. de andere helft van de bijdrage wordt gebaseerd op de woz-waarde van gebouwen in het waterschapsgebied in vergelijking met de totale woz-waarde van alle gebouwen in alle waterschappen.

Op basis van begrotingsgegevens van waterschappen (zie paragraaf 1.3) kan worden geschat hoe hoog de bijdrage per waterschap ongeveer is (zie bijlage 1 voor berekening). Dit is weergegeven in tabel 2.⁹

⁶ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

⁷ Tweede Kamer 32 474 no. 2 en 32 474 no. 3.

⁸ Memorie van Toelichting, Tweede Kamer 32 474 32 474 no. 3.

⁹ De bijdragen zijn gebaseerd op begrotingscijfers. Het precieze aantal ingezetenen en de woz-waarde kan nog worden aangepast, zie de bijlage voor meer achtergrondinformatie bij de berekeningen. Volgens het wetsvoorstel wordt de uiteindelijke bijdrage per waterschap bepaald op basis van opgave door de waterschappen van de woz-waarden en aantallen ingezetenen.

Tabel 2 Jaarlijkse bijdrage per waterschap op basis van begrotingscijfers 2010

Waterschap	Aandeel op basis van aantal huishoudens	Aandeel op basis van woz-waarde	Totale bijdrage
Aa en Maas	1.706.400	1.969.300	3.675.700
Amstel, Gooi en Vecht	3.222.500	4.050.000	7.272.400
Brabantse Delta	1.843.100	2.042.700	3.885.800
De Dommel	2.036.900	2.383.200	4.420.100
De Stichtse Rijnlanden	1.799.100	2.022.700	3.821.800
Delfland	2.755.700	2.745.600	5.501.300
Fryslân	1.605.300	1.292.100	2.897.400
Groot Salland	913.800	869.100	1.783.000
Hollands Noorderkwartier	2.729.000	2.461.600	5.190.600
Hollandse Delta	2.117.800	1.950.200	4.068.000
Hunze en Aa's	1.061.300	824.900	1.886.200
Noorderzijlvest	859.100	638.600	1.497.700
Peel en Maasvallei	945.300	899.400	1.844.700
Reest en Wieden	532.100	475.100	1.007.200
Regge en Dinkel	1.474.500	1.263.000	2.737.500
Rijn en IJssel	1.528.000	1.456.900	2.984.900
Rijnland	2.996.500	3.423.500	6.420.100
Rivierenland	2.217.100	2.210.600	4.427.700
Roer en Overmaas	1.855.000	1.471.700	3.326.700
Schieland en de Krimpenerwaard	1.489.300	1.288.600	2.778.000
Vallei en Eem	1.467.400	1.621.400	3.088.900
Velt en Vecht	484.300	392.300	876.600
Veluwe	1.026.900	1.115.200	2.142.100
Scheldestromen	951.900	908.000	1.859.900
Zuiderzeeland	881.700	724.200	1.605.900
Totaal	40.500.000	40.500.000	81.000.000

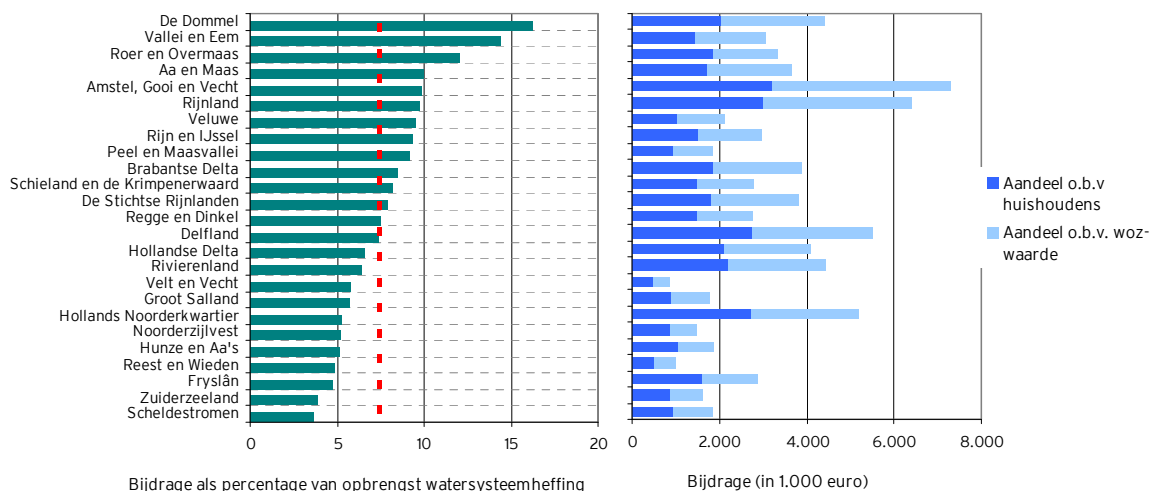
Scheldestromen verwijst naar het waterschap dat tot stand komt wanneer de twee Zeeuwse waterschappen (Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Eilanden) samengaan. Dat zal zijn vanaf januari 2011.

Bijdragen zijn afgerond op honderdtallen.

De bijdrage per waterschap aan het HWBP loopt uiteen van 877 duizend euro in Velt en Vecht tot 7.727 duizend euro in Amstel, Gooi en Vecht. De waterschappen hebben middelen nodig om deze extra lasten te dekken. Mogelijk zetten waterschappen deels reserves in. Omdat het om een blijvende bijdrage gaat moeten de waterschappen de

bijdragen uiteindelijk dekken uit de opbrengsten uit de waterschapsbelastingen. In het wetsvoorstel wordt geregeld dat waterschappen de bijdrage kunnen dekken uit de watersysteemheffing.¹⁰ Dit is de heffing die sinds 2009 de kosten dekt rondom waterkering (dijkonderhoud) waterkwantiteitsbeheer (waterpeil in sloten en vaarten), vaarwegenbeheer en in enkele waterschappen het wegenbeheer.¹¹

Figuur 1 Bijdrage per waterschap als percentage van de opbrengst uit de watersysteemheffing (links) en de bijdrage per waterschap in euro's (rechts)

De verticale stippelijijn geeft de mediaan weer

De opbrengst uit de watersysteemheffing verschilt per waterschap. Dit komt doordat het ene waterschap meer kosten maakt dan het andere om te zorgen voor droge voeten en een goed waterpeil. De bijdrage per waterschap aan het HWBP wordt niet berekend op basis van de omvang van de werkzaamheden, maar op basis van het aantal ingezetenen en de woz-waarde. Figuur 1 geeft weer hoe hoog de bijdrage per waterschap is als percentage van de opbrengst uit de watersysteemheffing in 2010.¹²

¹⁰ Doordat waterschappen een deel van de bekostiging van het HWBP voor hun rekening nemen heeft het Rijk minder uitgaven. Dit betekent dus dat een klein deel van de opbrengsten uit de rijksbelastingen zoals de loonbelasting en btw voor andere voorzieningen kan worden ingezet. In het huidige economische klimaat komt dit er op neer dat er iets minder hoeft te worden bezuinigd op andere uitgaven. Waar deze lastenverschuiving precies terecht komt kan echter niet worden achterhaald, zie bijlage 2.

¹¹ Waterschappen die wegen in beheer hebben mogen de kosten dekken uit de opbrengst uit de watersysteemheffing, maar zij mogen hier ook een afzonderlijke wegenheffing voor instellen.

¹² Waterschappen mogen niet-taakgebonden kosten, zoals de kosten van verkiezingen, rechtstreeks toerekenen aan de categorieën. Een aantal waterschappen geeft in de gebruikte vragenlijsten aan welke opbrengsten bestemd zijn om deze kosten te dekken. Omdat niet alle waterschappen dit onderscheid kunnen maken zijn de opbrengsten bedoeld om de niet-taakgebonden kosten te dekken zijn opgeteld bij de opbrengst uit de watersysteemheffing.

In het rechterdeel van de figuur is opnieuw de bijdrage per waterschap in euro's weergegeven.

In het nieuwe waterschap Scheldestromen is de bijdrage als percentage van de opbrengst uit de watersysteemheffing het laagst, 3,8 procent.¹³ De opbrengst uit de watersysteemheffing in de twee Zeeuwse waterschappen is in 2010 50,4 miljoen euro, de bijdrage aan het HWBP door dit waterschap is 1,9 miljoen euro.

De procentuele bijdrage is het hoogst in De Dommel. De opbrengst uit de watersysteemheffing in dit waterschap is in 2010 27,2 miljoen euro. De bijdrage aan het HWBP is 4,4 miljoen euro, ofwel 16,3 procent van de opbrengst in 2010. Dit waterschap kende vóór 2009 geen afzonderlijke heffing voor waterkering.¹⁴ De totale woz-waarde en het aantal ingezetenen is wel relatief hoog (respectievelijk vijfde en zevende plek in de top tien met hoge waarden) waardoor de bijdrage aan het HWBP relatief hoog is.

Verwacht mag worden dat de waterschappen waar de bijdrage als percentage van de opbrengst uit de watersysteemheffing hoog is ook de waterschappen zijn waar de tarieven procentueel het sterkst zullen stijgen. De waterschappen waar de bijdrage in euro's hoog is zijn de waterschappen waar de stijgingen van het tarief in euro's het hoogst zullen zijn. Hier gaan wij in het volgende hoofdstuk verder op in.

¹³ Dit is berekend door de opbrengsten uit de watersysteemheffing van de twee voormalige waterschappen (Zeeuws Vlaanderen en De Zeeuwse Eilanden) bij elkaar op te tellen.

¹⁴ Tot 2009 bestonden er afzonderlijke heffingen voor waterpeilbeheer, dijkonderhoud en (vaar)wegenbeheer. Wanneer een waterschap weinig kosten maakte voor een taak, bijvoorbeeld omdat er weinig dijken in beheer waren, was er geen afzonderlijke heffing maar werden eventuele kosten verrekend via andere heffingen.

3. Gevolgen bijdrage voor tarieven

3.1. Algemeen

De bijdrage van waterschappen aan het HWBP wordt (uiteindelijk) betaald door de belastingbetaler.¹⁵ Het Rijk is tegelijkertijd minder middelen kwijt. Dat betekent dus voor de belastingbetaler dat er op een ander gebied (iets) minder hoeft te worden bezuinigd en dat er geld is voor uitgaven die anders niet konden worden gedaan. Omdat de bijdrage afkomstig is uit de algemene middelen is het niet mogelijk om aan te geven waar de bijdrage van 81 miljoen euro nu dan wel aan wordt besteed (zie bijlage 2). De belastingbetaler ervaart de maatregel daarom, als er geen andere maatregelen worden getroffen, als een belastingverhoging.

De waterschappen hebben onderzocht op welke wijze zij de lastenstijging kunnen beperken. De maatregelen en besparingen zijn te vinden in het Storm Werkdocument.¹⁶ Zowel in de waterketen (drinkwater, riolering en afvalwater) als in het watersysteem (onder meer waterpeilbeheer en dijkonderhoud) verwachten de waterschappen besparingen te kunnen realiseren. Deze besparingen leiden uiteindelijk tot lagere waterschapstarieven.¹⁷ Besparingen in het watersysteembeheer leiden tot lagere tarieven van de watersysteemheffing, besparingen in de waterketen tot lagere tarieven van de zuiveringsheffing. Deze laatste heffing, die wordt betaald door huishoudens en bedrijven, blijft in dit rapport grotendeels buiten beschouwing omdat de bijdrage aan het HWBP geen directe gevolgen heeft voor de zuiveringsheffing.¹⁸ Ook gaan wij niet in op de gevolgen van de maatregelen om te komen tot doelmatigere waterbeheer voor de tarieven per waterschap. Een belangrijke reden is dat er te weinig informatie beschikbaar is om de tariefontwikkeling per waterschap te onderzoeken. De lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP moet dan ook niet in absolute termen worden geïnterpreteerd, maar als afwijking van de ontwikkeling zonder deze bijdrage.

¹⁵ Een andere maatregel, die in dit rapport verder buiten beschouwing blijft, is dat de bestrijding van muskus- en beverratten een taak wordt van de waterschappen. De waterschappen maken daardoor meer kosten en zij zullen de tarieven van de watersysteemheffing verhogen om de kosten te dekken. Omdat niet bekend is hoe hoog de kosten per waterschap zullen zijn kan niet worden berekend hoe groot de tariefstijging is. Een schatting kan wel worden gemaakt: de totale opbrengst uit de watersysteemheffing in 2010 is 1059 miljoen euro, wanneer de kosten voor de muskus- en beverratbestrijding in totaal 19 miljoen euro zijn dan zal de gemiddelde tarief stijging 1 tot 2 procent zijn.

¹⁶ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april.

¹⁷ Besparingen in het watersysteembeheer leiden tot lagere tarieven van de watersysteemheffing, besparingen in de waterketen tot lagere tarieven van de zuiveringsheffing. Deze laatste heffing, die wordt betaald door huishoudens en bedrijven, blijft in dit rapport buiten beschouwing.

¹⁸ De zuiveringsheffing is een tarief per vervuilingseenheid. Een eenpersoonshuishouden betaalt het tarief voor één vervuilingseenheid, een meerpersoonshuishouden voor drie. De aanslag die een bedrijf ontvangt is afhankelijk van de mate waarin het water dat wordt geloosd op de riolering is vervuild.

In dit hoofdstuk onderzoeken we in welke mate de tarieven per waterschap veranderen door de bijdrage door waterschappen aan het HWBP. De watersysteemheffing bestaat uit vier tarieven: de ingezetenenheffing (een bedrag per huishouden), de heffing gebouwd (tarief is een percentage van de woz-waarde), de heffing ongebouwd en de heffing natuur (beide een bedrag per hectare). Waterschappen verdelen de kosten die zij maken voor onder meer dijkonderhoud en peilbeheer tussen deze vier groepen belastingbetalers. Hiervoor stellen de waterschappen kostentoedelingspercentages vast.¹⁹ Deze geven aan welk percentage van de kosten iedere groep opbrengt.

De tariefontwikkeling is onder meer afhankelijk van de manier waarop het waterschap de bijdrage verwerkt in de begroting. Waterschappen mogen de bijdrage direct ten laste brengen van de exploitatierekening. In dit geval moet de totale bijdrage in een bepaald jaar ook volledig gedekt worden uit de middelen van dat jaar. Het kan dan gaan om een aanzienlijk bedrag. Dit blijkt als we kijken naar de totale opbrengsten uit de waterschapsheffingen in 2010.²⁰ De totale opbrengst uit de watersysteemheffing was dat jaar 1.059 miljoen euro. Wanneer de bijdrage wordt gedekt via de exploitatierekening stijgt de opbrengst in principe 81 miljoen euro. Dat is 7,5 procent. De stijging ten opzichte van de totale opbrengst uit de waterschapsheffingen (watersysteemheffing, zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing, wegeneffing en niet taak-gebonden kosten, totaal 2262 miljoen euro) is 3,6 procent.

Waterschappen kunnen ook kiezen om het bedrag te activeren en af te schrijven. In dat geval lopen de lasten voor het waterschap en veel geleidelijker op. De tariefstijging is bij activering en afschrijving wel geleidelijker. Uiteindelijk zal ook in dit geval het volledige bedrag moeten worden betaald. Daarnaast wordt in dit geval rente betaald over de bijdrage. We gaan uit van lineaire afschrijving, een afschrijvingsperiode van 35 jaar,²¹ en een rentepercentage van 4,0 procent. Wij gaan er voor dit onderzoek van uit dat de benodigde middelen niet worden onttrokken aan de reserves maar dat de tarieven van de watersysteemheffing worden verhoogd. Dit is realistisch omdat de reserves niet onuitputtelijk zijn.

Uiteindelijk zullen er extra inkomsten moeten worden gegenereerd om de bijdrage te voldoen. In 2015 is in dit geval 21,6 miljoen euro meer nodig dan in 2010. De opbrengst uit de watersysteemheffing is in dat geval 2,0 procent hoger dan in 2010, de stijging ten opzichte van de totale opbrengst bedraagt dan 1,0 procent. Er is gedurende de periode waarin de bijdrage wordt afgeschreven wel een steeds hogere opbrengst nodig. In 2020 is dit verder gestegen tot 46,7 miljoen euro (4,4 procent van de opbrengst uit de watersysteemheffing in 2010 en 2,1 procent van de totale opbrengst

¹⁹ Deze moeten ten minste een keer in de vijf jaar worden aangepast. Omdat nu niet bekend is hoe deze zullen veranderen gaan wij voor onze berekeningen uit van de kostentoedelingspercentages die werden gehanteerd in 2010.

²⁰ Te vinden op www.cbs.nl, Statline.

²¹ Dit is conform het Storm Werkdocument van de Unie van Waterschappen (Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april).

in 2010). Bij een afschrijvingstermijn van 35 jaar stijgt de benodigde opbrengst jaarlijks tot 2046. Dat jaar is de stijging ten opzichte van 2010 139,3 miljoen euro (13,2 procent van de opbrengst van de watersysteemheffing in 2010 en 6,2 procent van de totale opbrengst uit de waterschapsheffingen in 2010).

Waterschappen kunnen ook kiezen om bijvoorbeeld de eerste jaren het bedrag direct ten laste te brengen van de exploitatierekening en in latere jaren de bijdrage te activeren. In het rapport onderzoeken wij alleen de tariefontwikkeling wanneer waterschappen de bijdrage of altijd ten laste brengen van de exploitatierekening ofwel altijd activeren en afschrijven. Dit geeft twee uiterste ontwikkelingen weer.

In dit hoofdstuk vergelijken we de tariefstijgingen als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het HWBP met de tarieven in 2010. Daarom geven wij in paragraaf 3.2 allereerst ter vergelijking weer hoe hoog die tarieven in 2010 waren. In paragraaf 3.3 volgt een overzicht van de gemiddelde stijging van de tarieven. In de volgende paragraaf (3.4) geven wij weer in welke mate de tarieven stijgen wanneer alle waterschappen de bijdrage ieder jaar direct ten laste brengen van de exploitatierekening. In paragraaf 3.5 wordt de tariefontwikkeling weergegeven wanneer alle waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven. In paragraaf 3.6 volgen de conclusies.

3.2. Tarieven watersysteemheffing 2010

De watersysteemheffing wordt betaald door vier groepen belastingbetalers: ingezetenen (huishoudens), gebouwd (eigenaren van gebouwen, vooral huiseigenaren), ongebouwd (eigenaren van cultuurgrond, vooral agrariërs, maar ook onder meer eigenaren van grond met (spoor)wegen) en natuur (eigenaren van natuurgrond). De kosten die het waterschap maakt voor het watersysteem (onder meer peilbeheer en waterkering (dijken)) verdeelt het over de vier groepen belastingcategorieën. Hiervoor stelt ieder waterschap een kostentoedelingsverordening op waarin zij met percentages weergeeft welk deel van de kosten door elke belastingcategorie wordt betaald. In figuur 2 is weergegeven hoe hoog de tarieven van de watersysteemheffing in 2010 zijn.²²

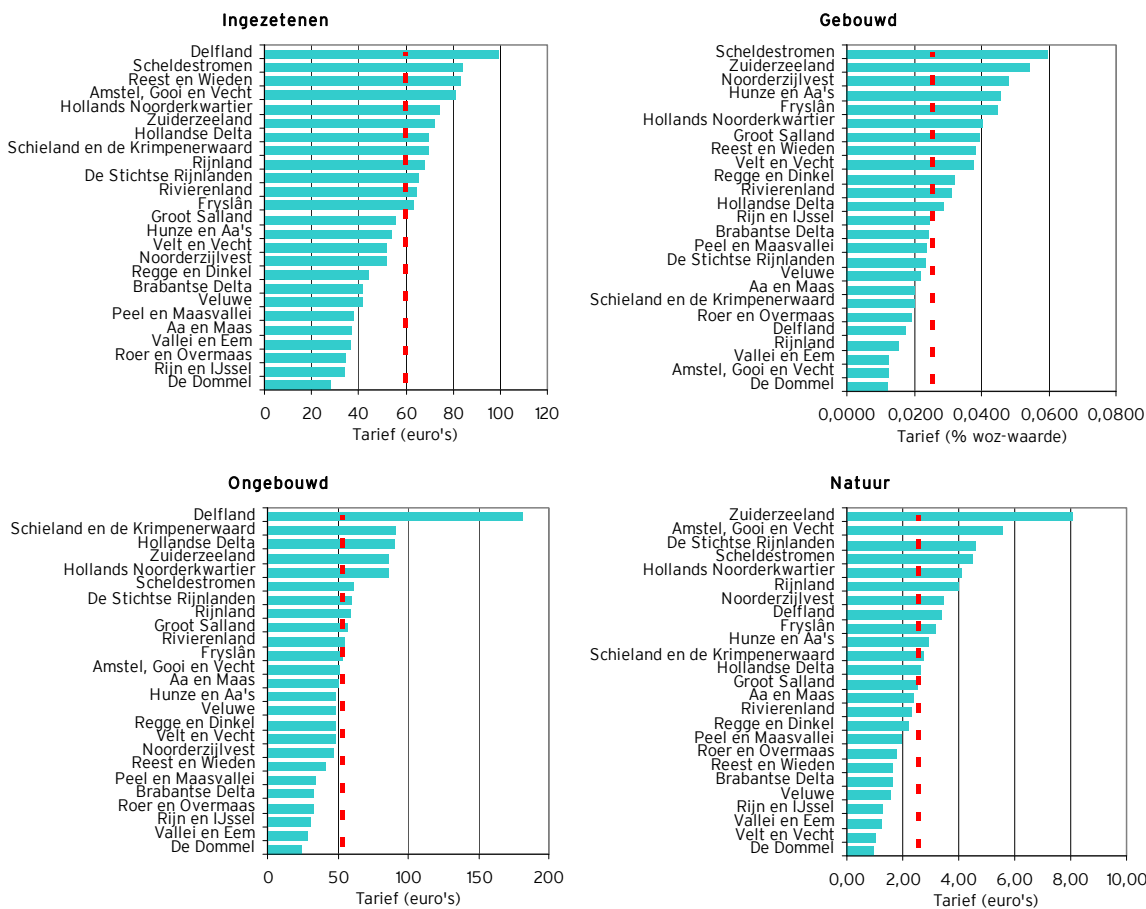
Ingezetenen betalen in 2010 gemiddeld 60,21 euro voor de watersysteemheffing.²³ Dit varieert van 28,30 euro in De Dommel tot 99,66 in Delfland. Eigenaren van gebouwen betalen in 2010 gemiddeld 0,0254 procent van de woz-waarde: 0,0123 procent in De

²² Voor de heffing gebouwd en de heffing ongebouwd mag een waterschap het tarief differentiëren. In gebieden die buitendijks liggen betaalt men dan bijvoorbeeld een lager bedrag dan in de rest van het waterschap. In deze gevallen hebben wij een gewogen gemiddeld tarief berekend.

²³ In enkele waterschappen betalen belastingbetalers daarnaast een wegenheffing in een deel van het waterschap. Deze is hier buiten beschouwing gelaten. In de twee Zeeuwse waterschappen (vanaf 2011 is dit het nieuwe waterschap Scheldestromen) wordt het wegenbeheer bekostigd uit de opbrengst uit de watersysteemheffing. Omdat de wegenheffing hier dus onderdeel uitmaakt van de watersysteemheffing is hier niet voor gecorrigeerd.

Dommel en (gemiddeld)²⁴ 0,0596 procent in Scheldestromen. Ook het tarief voor eigenaren van grond is het laagst in de Dommel. Het tarief dat ongebouwd betaalt is De Dommel 24,55 euro per hectare. Het tarief in Delfland is met 181 euro veel hoger dan dat in de andere waterschappen. Gemiddeld betaalt ongebouwd in 2010 53,50 euro per hectare. Eigenaren van natuurgrond betalen in 2010 in De Dommel 0,95 euro per hectare. In Zuiderzeeland is dit tarief met 8,04 euro het hoogst. Gemiddeld betalen eigenaren van natuurgrond in 2010 2,57 euro per hectare.

Figuur 2 Tarieven van de watersysteemheffing in 2010

De verticale gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde weer

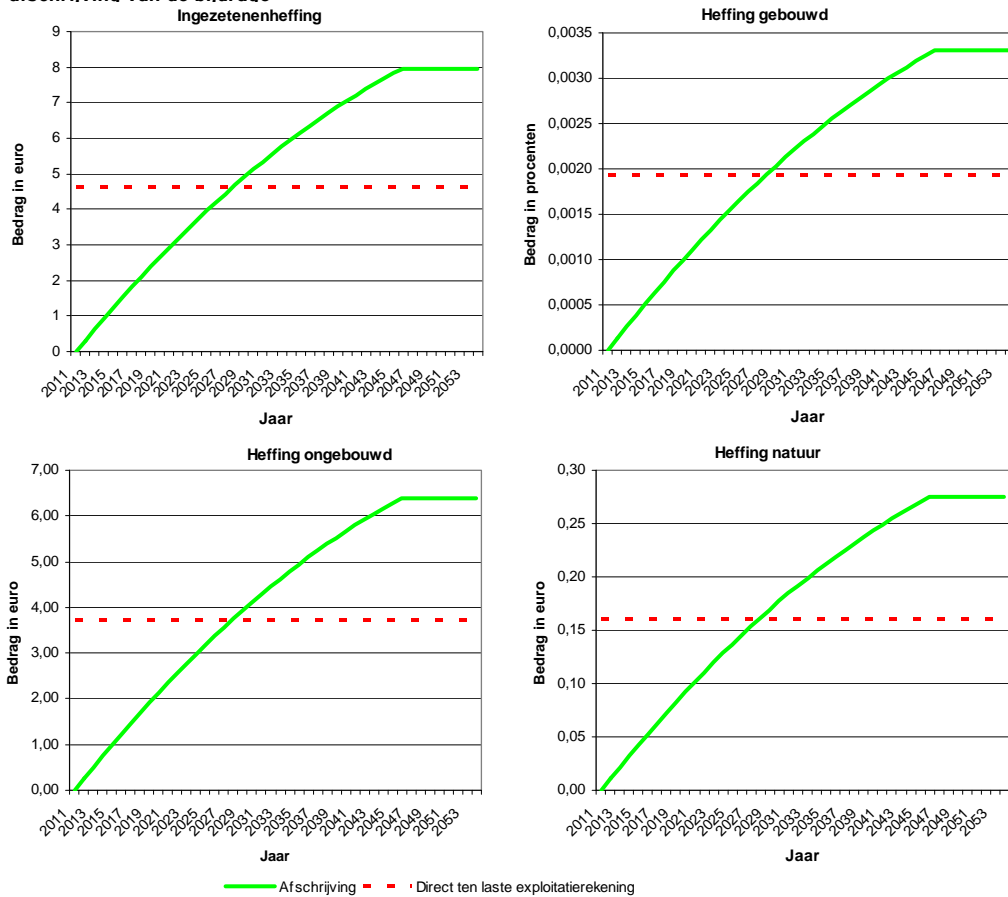
²⁴ Gewogen gemiddelde tarief van de waterschappen Zeeuws-Vlaanderen en De Zeeuwse Eilanden.

In de waterschappen met lage tarieven leidt de bijdrage aan het HWBP sneller tot een procentueel grote stijging dan in de waterschappen met hoge tarieven. Dit blijkt ook in de volgende paragrafen.

3.3. Gemiddelde stijging tarieven door bijdrage HWBP

Figuur 3 geeft de gemiddelde stijging van de tarieven van de watersysteemheffing weer als gevolg van de bijdrage aan het HWBP door waterschappen. De rode gestippelde lijn geeft weer met welk bedrag het tarief stijgt bij verwerking via de exploitatierekening, de groene doorgetrokken lijn geeft de ontwikkeling weer wanneer de waterschappen er voor kiezen om de bijdrage ieder jaar te activeren en dit af te schrijven in 35 jaar bij lineaire afschrijving en een rentepercentage van 4,0 procent. In de figuur is er van uitgegaan dat in 2011 voor het eerst door de waterschappen wordt bijgedragen aan het HWBP. Verder gaan we er van uit dat waterschappen ieder jaar hetzelfde bedrag bijdragen. Omdat het niet zeker is dat dit zal gebeuren geeft de figuur vooral een indicatie van de ontwikkeling van de gemiddelde tarieven. Daarnaast geeft de figuur een duidelijk beeld van het verschil tussen verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening en via activering en afschrijving.

Figuur 3 Gemiddelde stijging tarieven waterschapshoofden door bijdrage aan HWBP ten opzichte van 2010 bij directe ten lasten brengen aan exploitatierekening en bij activering en afschrijving van de bijdrage

Als waterschappen ieder jaar kiezen om de bijdrage ten laste te brengen van de exploitatierekening dan stijgt het tarief in één keer omdat de gehele bijdrage direct moet worden gedekt in de begroting. In latere jaren blijft de totale bijdrage volgens het huidige wetsvoorstel gelijk. Dit betekent dat de tarieven ook niet verder stijgen.²⁵ Bij het direct ten laste leggen stijgt het tarief van de ingezetenenheffing gemiddeld 4,63 euro (8,3 procent ten opzichte van het tarief van de watersysteemheffing in 2010), de heffing gebouwd gemiddelde met 0,0019 procent van de woz-waarde (8,7 procent), de heffing ongebouwd met gemiddeld 3,71 euro (7,5 procent) en de heffing natuur met 0,16 euro (7,3 procent).²⁶

In figuur 3 is te zien dat de stijging van het tarief aanvankelijk lager is bij activering en afschrijving dan bij directe laste legging aan de exploitatierekening. De tarieven blijven in dit geval stijgen tot 2046, het jaar dat de eerste bijdrage door waterschappen volledig is afgeschreven bij de gekozen afschrijvingstermijn. Na 2046 zouden de tarieven ook bij activering en afschrijving gelijk blijven, als verder niets veranderd. Omdat bij activering en afschrijving ook rente wordt betaald is de tariefverhoging uiteindelijk hoger dan bij verwerking via de exploitatierekening.

In de rest van dit hoofdstuk onderzoeken we de tariefontwikkeling per waterschap wanneer waterschappen de bijdrage ieder jaar verwerken via de exploitatierekening (paragraaf 3.4) en wanneer waterschappen de bijdrage activeren op de balans en afschrijven (paragraaf 3.5).

3.4. Ontwikkeling per waterschap bij verwerking via exploitatierekening

Wanneer een waterschap er voor kiest om de bijdrage ieder jaar direct ten laste te brengen van de exploitatierekening dan betekent dit dat de volledige bijdrage dat jaar wordt gedekt uit de middelen. Ieder jaar moet het waterschap een zelfde bedrag

²⁵ De bijdrage per waterschap verandert zoals aangegeven in paragraaf 1.3 wel: iedere vier jaar wordt deze opnieuw vastgesteld op basis van de woz-waarden en aantallen huishoudens op dat moment. Omdat nu nog niet bekend is hoe dit zal ontwikkelen gaan we in dit rapport uit van gelijk blijvende bijdragen per waterschap.

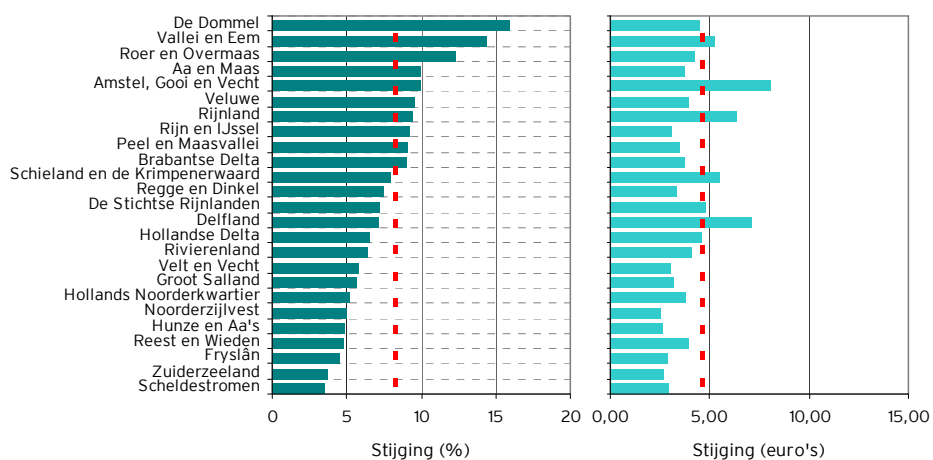
²⁶ Verwacht mocht worden dat de stijgingspercentages voor iedere categorie gelijk zouden zijn. De verschillen komen vooral doordat de tarieven niet volledig worden bepaald op basis van de kostentoedelingspercentages. Waterschappen laten de opbrengst van een categorie (iets) afwijken van de opbrengst die mag worden verwacht op basis van het kostentoedelingspercentage. De vastgestelde kostentoedelingspercentages wijken hierdoor af van de werkelijke kostenaandelen in 2010.

dekken uit de middelen. Dit betekent dat, als al het overige gelijk blijft,²⁷ de stijging van het tarief eenmalig is. In latere jaren is dan geen verdere stijging meer nodig.

Figuur 4 geeft in euro's weer met welk bedrag het ingezetententaxtarief per waterschap in dit geval stijgt. Gemiddeld stijgt het tarief 4,63 euro. De gemiddelde stijging als percentage van het tarief van de watersysteemheffing in 2010 is 8,3 procent.

De procentuele stijging is het laagst in Scheldestromen (3,5 procent, 2,98 euro)²⁸ en het hoogst in De Dommel (16 procent, 4,52 euro). In hoofdstuk 2 blijkt al dat in deze twee waterschappen de bijdrage als percentage van de opbrengst uit de watersysteemheffing respectievelijk het laagst en het hoogst is. De procentuele stijging van de tarieven is hierdoor ook laag, respectievelijk hoog in deze waterschappen.

Figuur 4 Stijging van de ingezetenenheffing ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 als bijdrage aan HWBP wordt verwerkt via exploitatierekening

De verticale gestippelde lijnen geven het gewogen gemiddelde weer (gewogen naar aantal ingezetenen)

De absolute stijging (in euro's) is het grootst in het waterschap waar de bijdrage het hoogst is, namelijk Amstel, Gooi en Vecht (8,05 euro, 9,9 procent). De absolute

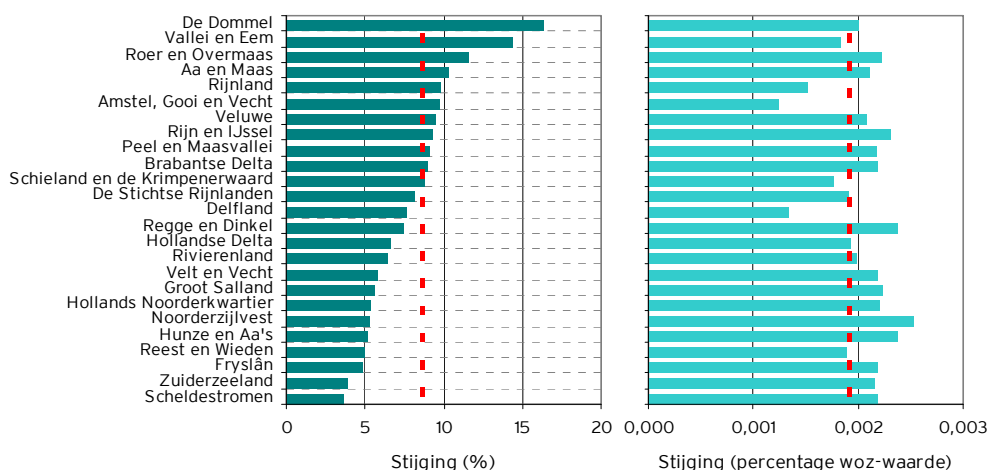
²⁷ Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 wordt de bijdrage per waterschap elke vier jaar opnieuw bepaald. Daarnaast geldt dat de grondslag van de tarieven (aantal ingezetenen, hectaren, de woz-waarde) jaarlijks kan veranderen. Ook dit heeft effect op de tarieven: meer ingezetenen betekent bijvoorbeeld dat de bijdrage van een waterschap wordt omgeslagen over een groter aantal belastingbetalers. Omdat niet kan worden voorspeld wat precies gaat veranderen gaan we er in het rapport van uit dat alles gelijk blijft.

²⁸ Om de ontwikkeling voor het nieuwe waterschap Scheldestromen te berekenen zijn de gewogen gemiddelde tarieven berkeend op basis van de tarieven van de twee waterschappen De Zeeuwse Eilanden en Zeeuws Vlaanderen

stijging is het laagst in Noorderzijlvest (2,59 euro, ofwel 5,0 procent ten opzichte van het tarief van de watersysteemheffing in 2010).

Figuur 5 geeft de stijging van de heffing gebouwd weer. Gemiddeld stijgt het tarief 0,0019 procent van de woz-waarde. Deze stijging is met 0,0025 procent van de woz-waarde (5,3 procent) het grootst in Noorderzijlvest. Doordat de waarde van gebouwen in Groningen relatief laag is wordt de bijdrage over een relatief kleine woz-waarde verdeeld waardoor de absolute stijging hoog is in vergelijking met andere waterschappen. De stijging is het kleinst in Amstel, Gooi en Vecht (0,0012 procent van de woz-waarde, 9,8 procent).

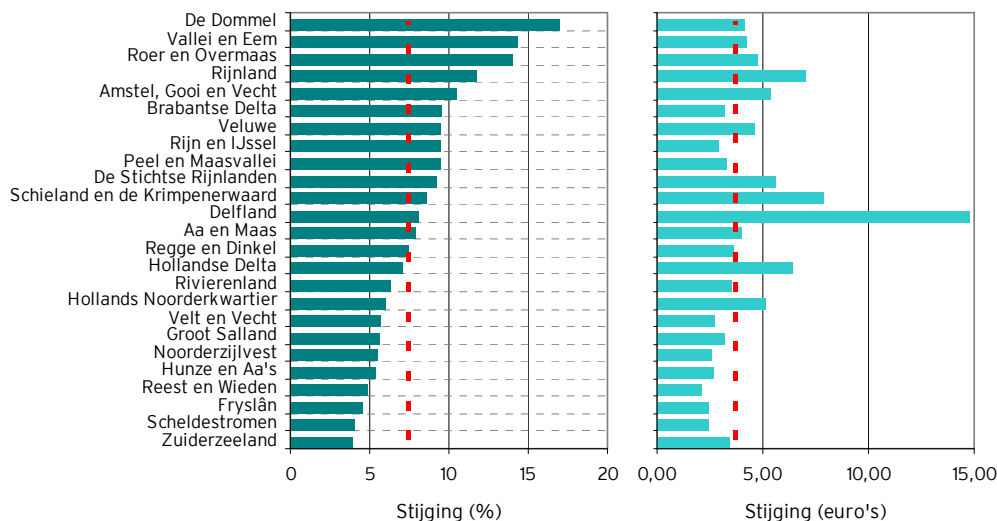
Figuur 5 Stijging van de heffing gebouwd ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 als bijdrage aan HWBP wordt verwerkt via exploitatierekening

De verticale gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde weer (gewogen naar de woz-waarde)

Wanneer we kijken naar de stijging van de heffing gebouwd als percentage van het tarief van de watersysteemheffing gebouwd in 2010 dan blijkt de stijging weer het sterkst in De Dommel (16,4 procent, het tarief wordt 0,0020 procent van de woz-waarde hoger) en het laagst in Scheldestromen met 3,7 procent, (maar het tarief stijgt wel 0,0022 procent van de woz-waarde, de absolute stijging is dus groter dan in De Dommel).

Figuur 6 Stijging van de heffing ongebouwd ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 als bijdrage aan HWBP wordt verwerkt via exploitatierekening

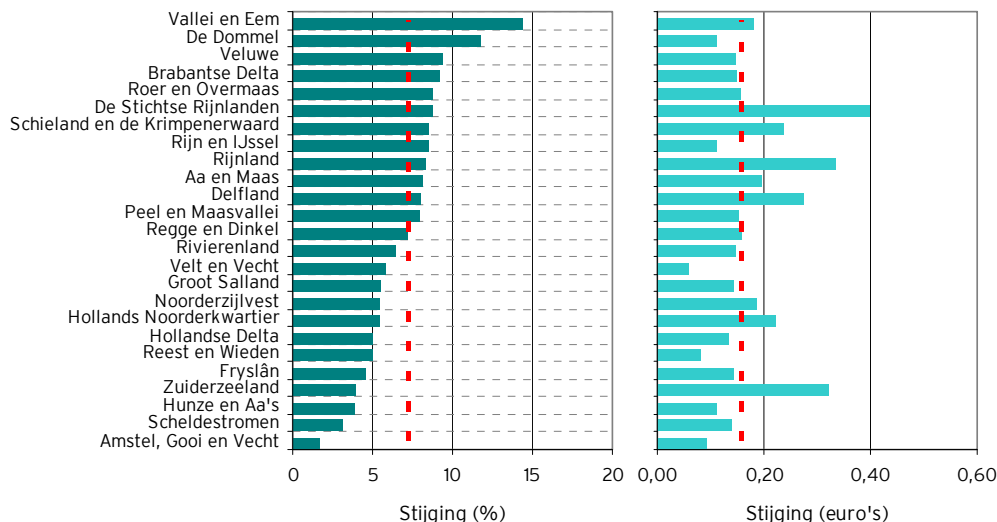
De verticale gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde weer (gewogen naar aantal hectaren ongebouwd)

Ook de procentuele stijging van de heffing ongebouwd is het grootst in De Dommel. Gemiddeld stijgt de heffing ongebouwd 7,5 procent, in De Dommel is dit 17,0 procent (4,18 euro per hectare). De procentuele stijging het laagst in Zuiderzeeland (4,0 procent (3,45 euro per hectare). De stijging in euro's varieert bij de heffing ongebouwd van 2,07 euro per hectare in Reest en Wieden (4,9 procent) tot 14,77 euro per hectare in Delfland (8,1 procent).

Figuur 7 geeft de stijging van het tarief dat eigenaren van natuurterreinen betalen weer wanneer de bijdrage aan het HWBP direct ten laste wordt gebracht van de exploitatie. Gemiddeld stijgt het tarief door de bijdrage met 0,16 euro per hectare, het sterkst in De Stichtse Rijnlanden (40 cent per hectare, 8,7 procent van het tarief in 2010). De absolute stijging is het kleinst in Velt en Vecht (6 cent, 5,8 procent van de watersysteemheffing voor natuur in 2010). De gemiddelde stijging als percentage van de watersysteemheffing natuur in 2010 is 7,3 procent. De stijging is met 14,4 procent (18 cent) het grootst in Vallei en Eem en met 1,7 procent (9 cent) het kleinst in Amstel, Gooi en Vecht.

We zien dus dat wanneer waterschappen er voor kiezen om hun bijdrage aan het HWBP direct ten laste te brengen aan de exploitatierekening, de tarieven in sommige waterschappen in één jaar met meer dan 10 procent kunnen stijgen. De ontwikkeling verschilt per waterschap en is uiteraard afhankelijk van de hoogte van de bijdrage. Daarnaast is de procentuele ontwikkeling afhankelijk van de hoogte van de huidige watersysteemheffingen van de waterschappen.

Figuur 7 Stijging van de heffing natuur ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 als bijdrage aan HWBP wordt verwerkt via exploitatierekening

De verticale gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde weer (gewogen naar aantal hectaren natuur)

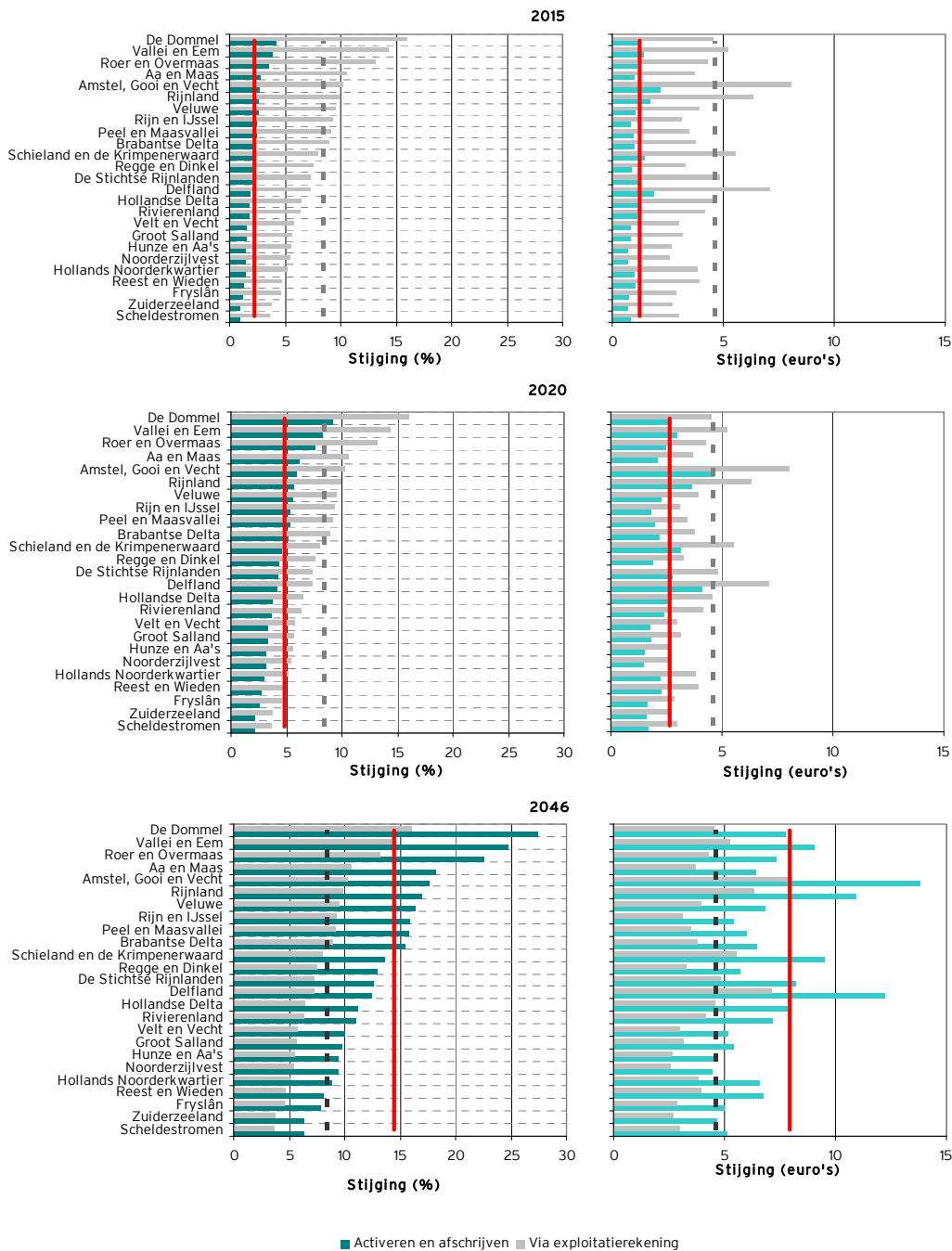
3.5. Ontwikkeling per waterschap bij activering en afschrijving

Waterschappen kunnen hun jaarlijkse bijdrage aan het HWBP ook activeren en afschrijven. In deze paragraaf gaan we per waterschap na in welke mate de tarieven in dit geval stijgen. Bij activering en afschrijving van de bijdrage stijgen de lasten voor de waterschappen ieder jaar tot de eerste bijdrage is afgeschreven.²⁹ Aanvankelijk is de tariefstijging beperkt, zoals is te zien in paragraaf 3.3. Wanneer waterschappen in 2011 voor het eerst bijdragen aan het HWBP komt deze bijdrage in 2012 op de balans te staan. Om de ontwikkeling per waterschap in beeld te brengen geven wij de stijging ten opzichte van 2010 weer in 2015, 2020 en 2046. 2046 is het laatste jaar waarin de lasten zouden stijgen bij activering en afschrijving (als alles verder gelijk blijft) omdat dan bij de gekozen uitgangspunten de eerste bijdrage volledig is afgeschreven. Na 2046 is in dit geval geen verdere tariefstijging nodig.

Waterschappen kunnen ook kiezen voor bijvoorbeeld een kortere afschrijvingstermijn. In dat geval stijgen de lasten sneller, maar zal de uiteindelijke stijging van het tarief wel beperkter zijn doordat minder rente wordt betaald.

²⁹ We gaan uit van een afschrijvingstermijn van 35 jaar, lineaire afschrijving en een rentepercentage van 4,0 procent.

Figuur 8 Stijging van de Ingezetenenheffing ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 in 2015, 2020 en 2046 als bijdrage aan HWBP wordt geactiveerd en afgeschreven (prijspeil 2010)

De donkere verticale lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

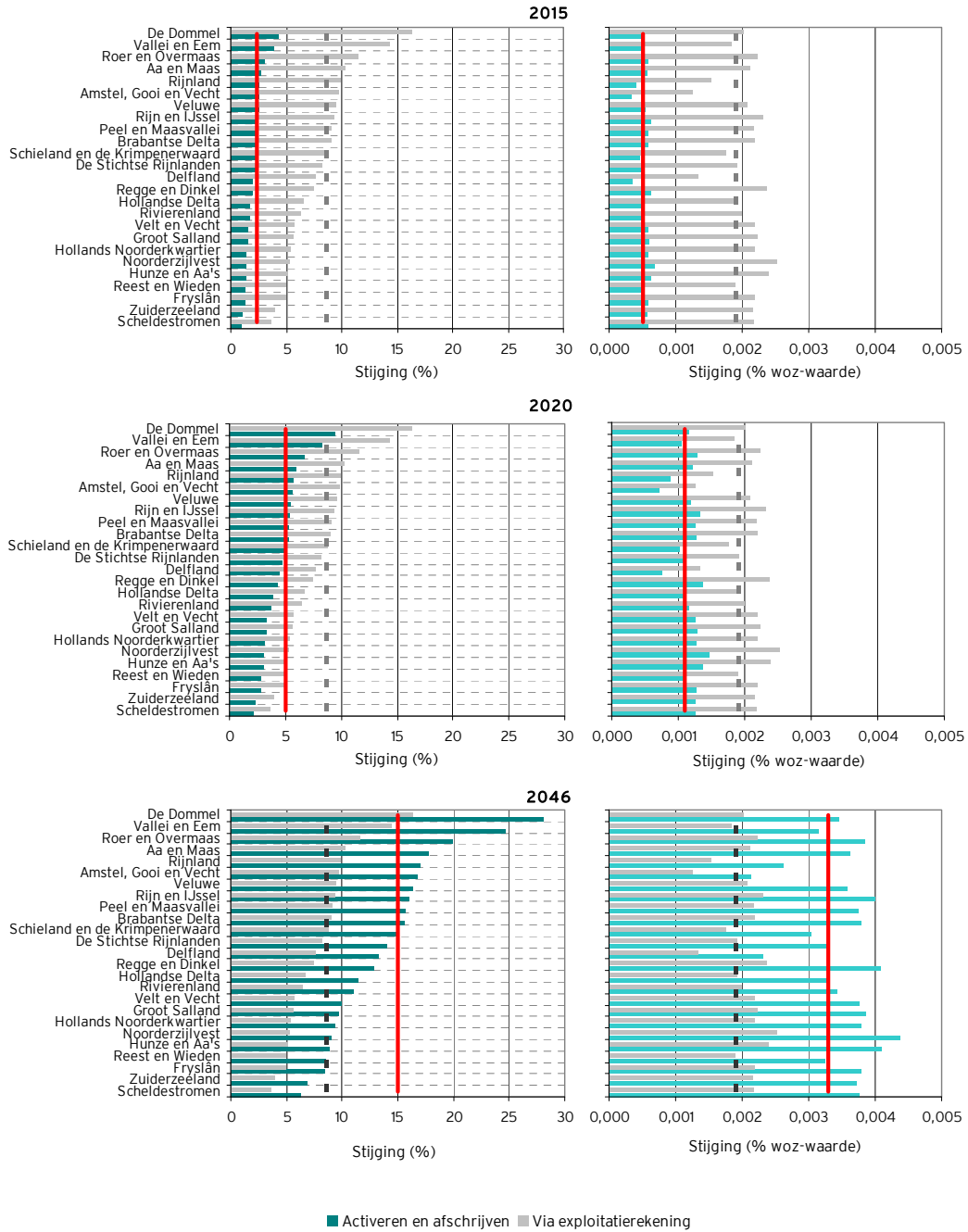
Ingezetenenheffing

Figuur 8 geeft per waterschap weer met welk percentage en bedrag de ingezetenenheffing stijgt door de bijdrage van waterschappen aan het HWBP. De grijze balken en gestippelde lijn geven iedere keer de ontwikkeling weer bij het verwerken van de bijdrage via de exploitatierekening zoals besproken in de paragraaf 3.4. De waterschappen die in deze paragraaf de hoogste en laagste stijging kennen hebben ook nu de hoogste en laagste stijging. De manier waarop de bijdrage wordt verwerkt heeft hier geen effect op.

De procentuele stijging van de ingezetenenheffing bij activering en afschrijving varieert in 2015 van 0,9 procent (0,80 euro in Scheldestromen) tot 4,3 procent (1,21 euro in De Dommel) van het tarief van de watersysteemheffing in 2010. De gemiddelde stijging in 2015 is 2,2 procent. In 2020 varieert de stijging van 2,0 (1,71 euro) tot 9,2 procent (2,60 euro) en is gemiddeld 4,8 procent. In 2046 is de ingezetenenheffing tussen de 6,1 procent (5,12 euro) en 27,4 procent (7,77 euro) hoger als gevolg van de bijdrage aan het HWBP als verder alles gelijk blijft. De gemiddelde stijging bedraagt dat jaar 14,5 procent. Ter vergelijking: wanneer waterschappen de bijdrage direct ten laste brengen van de exploitatierekening varieert de stijging eenmalig van 3,5 procent tot 16,0 procent. Gemiddeld stijgt de ingezetenenheffing in dat geval in een keer met 8,3 procent.

De absolute stijging (in euro's) bij activering en afschrijving is in 2015 gemiddeld 1,24 euro en varieert van 0,69 euro (1,3 procent in Noorderzijlvest) tot 2,15 euro (2,6 procent in Amstel, Gooi en Vecht). In 2020 is de gemiddelde stijging ten opzichte van 2010 2,67 euro, variërend van 1,49 euro (2,9 procent) tot 4,64 (5,7 procent). In 2046 varieert de stijging van 4,46 euro (8,6 procent) tot 13,85 euro (17,0 procent). Gemiddeld is deze dan 7,96 euro. In paragraaf 3.3 zagen we dat wanneer alle waterschappen de bijdrage jaarlijks direct ten laste zouden brengen van de exploitatierekening het tarief één keer gemiddeld stijgt met 4,63 euro en dat deze stijging varieert van 2,59 euro in Noorderzijlvest tot 8,05 euro in Amstel, Gooi en Vecht.

Figuur 9 Stijging van de heffing gebouwd ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 in 2015, 2020 en 2046 als bijdrage aan HWBP wordt geactiveerd en afgeschreven (prijspeil 2010)

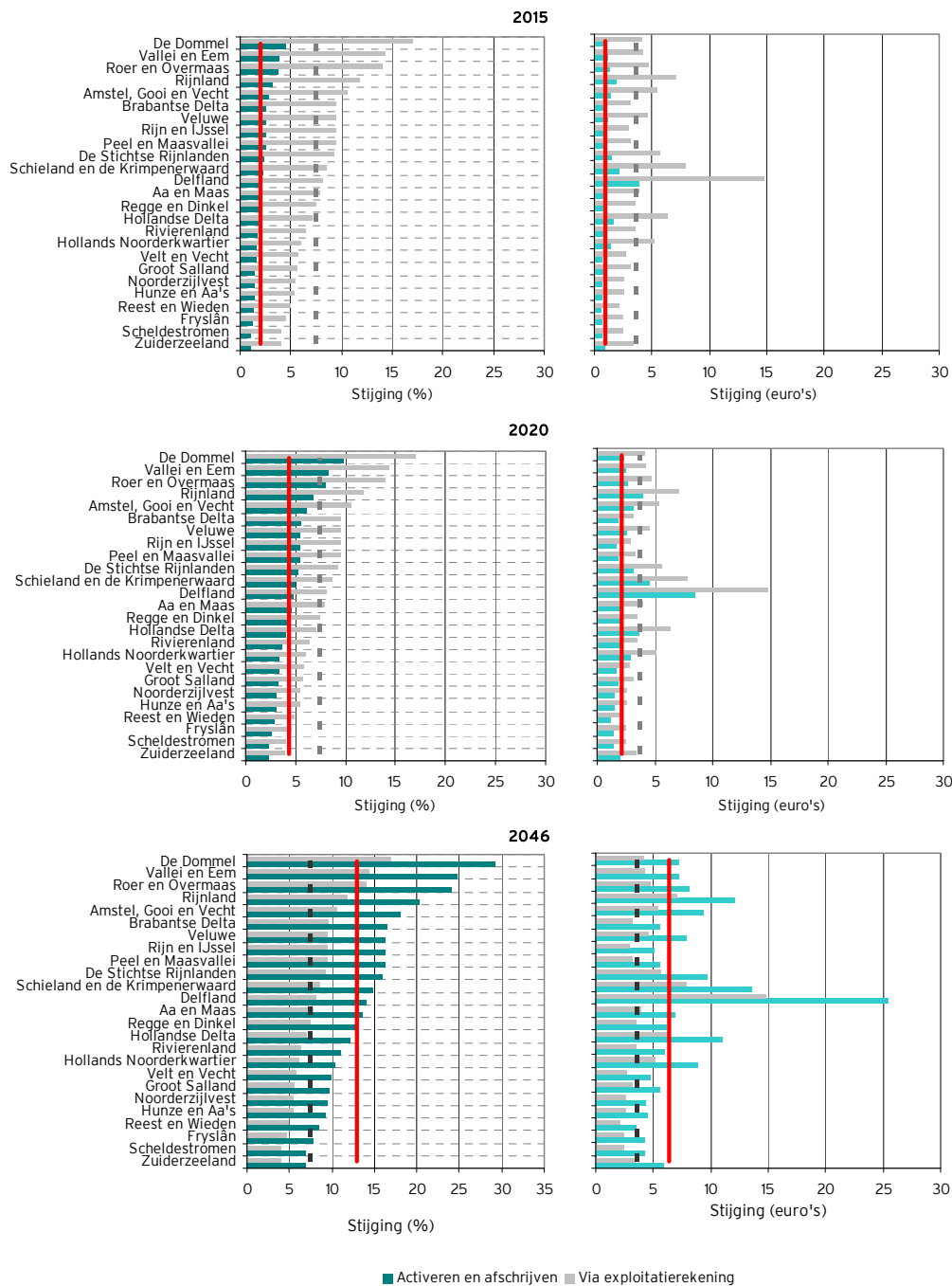
De doorgetrokken verticale lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de gestippelde verticale lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

Heffing gebouwd

De ontwikkeling van de heffing gebouwd is weergegeven in figuur 9. Bij activering en afschrijving van de bijdrage aan het HWBP stijgt het tarief in 2015 gemiddeld met 2,3 procent ten opzichte van de watersysteemheffing in 2010, variërend van 1,0 procent (Scheldestromen) tot 4,4 procent (De Dommel). In 2020 loopt dit op tot gemiddeld 5,0 procent ten opzichte van 2010: 2,1 procent in Scheldestromen en 9,4 procent in De Dommel. In 2046 zou de stijging, als al het overige gelijk blijft, gemiddeld 15,0 procent bedragen, variërend van 6,3 procent tot 28,2 procent. In de vorige paragraaf bleek dat de gemiddelde stijging bij het jaarlijks direct ten laste brengen van de bijdrage aan de exploitatierekening eenmalig 8,7 procent is. Dit varieert dan van 3,7 procent in Scheldestromen tot 16,4 in De Dommel.

De absolute stijging varieert in 2015 bij activering en afschrijving van 0,0003 procent van de woz-waarde (Amstel, Gooi en Vecht) tot 0,0007 procent (Noorderzijlvest). De gemiddelde stijging is 0,0005 procent van de woz-waarde. In 2020 varieert de stijging van 0,0007 procent tot 0,0015 procent van de woz-waarde (gemiddeld 0,0011 procent van de woz-waarde). In 2046, (het laatste jaar dus dat de tarieven zouden stijgen bij de gekozen uitgangspunten) is de gemiddelde stijging ten opzichte van 2010 0,0033 procent van de woz-waarde, 0,0021 procent van de woz-waarde in Amstel, Gooi en Vecht (laagste) en 0,0044 procent in Noorderzijlvest (hoogste). Ter vergelijking: bij verwerking via de exploitatierekening is de gemiddelde stijging 0,0019 procent, variërend van 0,0012 procent tot 0,0025 procent van de woz-waarde.

Figuur 10 Stijging van de heffing ongebouwd ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 in 2015, 2020 en 2046 als bijdrage aan HWBP wordt geactiveerd en afgeschreven (prijspeil 2010)

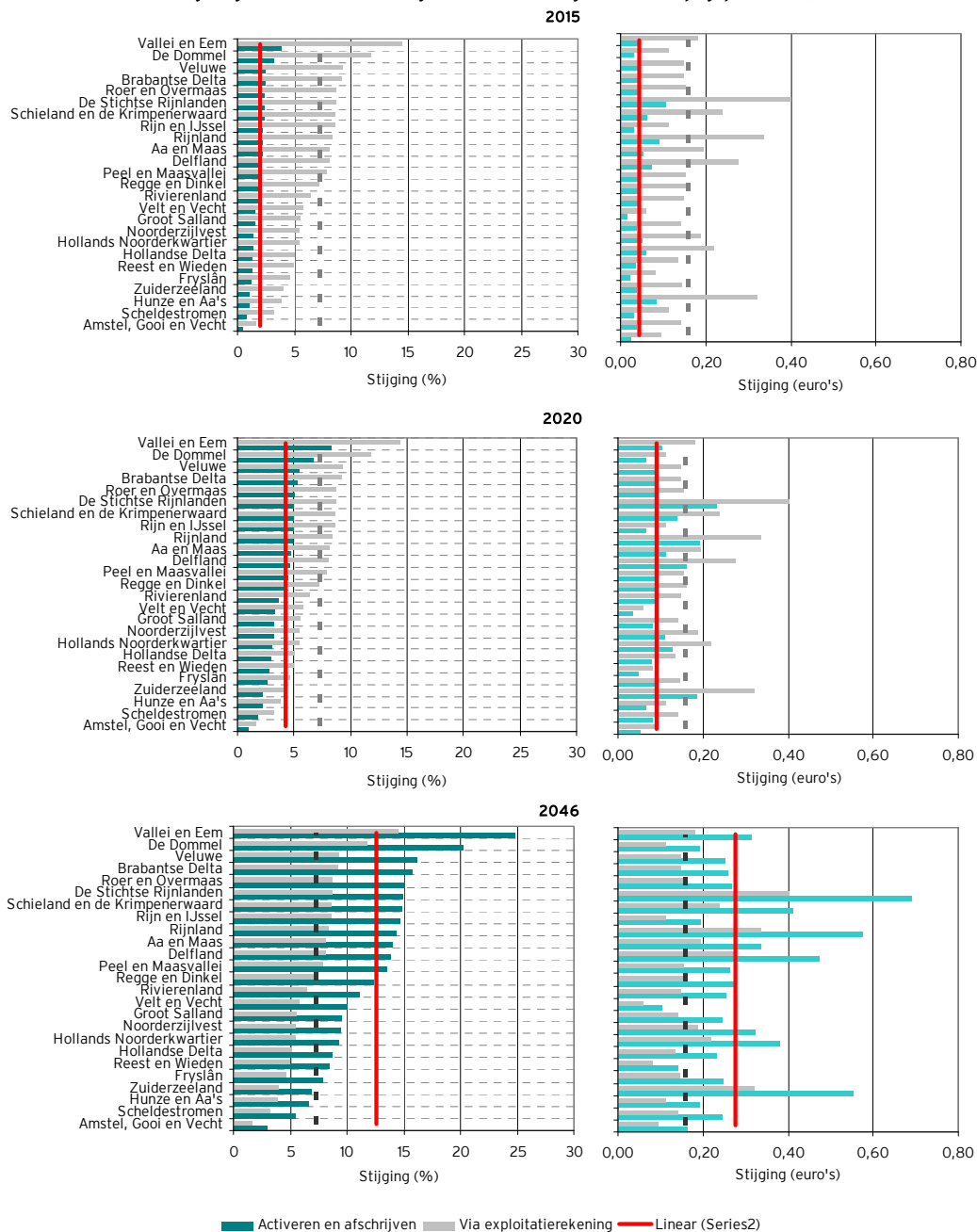
De doorgetrokken verticale lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de gestippelde verticale lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

Heffing ongebouwd

De heffing ongebouwd stijgt bij activering en afschrijving van de HWBP-bijdrage in 2015 gemiddeld 2,0 procent ten opzichte van de watersysteemheffing ongebouwd in 2010. De laagste stijging is 1,1 procent (0,92 euro per hectare in Zuiderzeeland), de hoogste stijging 4,5 procent (1,12 euro in De Dommel). Deze stijging is in 2020 opgelopen tot gemiddeld 4,4 procent. Dit loopt uiteen van 2,3 procent (1,99 euro per hectare) tot 9,8 procent (2,41 euro). In 2046 bedraagt de uiteindelijke stijging gemiddeld 13 procent: minimaal 6,9 procent (5,94 euro) en maximaal 29,2 procent (7,18 euro). De gemiddelde eenmalige stijging wanneer de bijdrage direct ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening bedraagt 7,5 procent van de watersysteemheffing ongebouwd in 2010: 4,0 procent (3,45 euro) in Zuiderzeeland en 17,0 procent (4,18 euro) in De Dommel.

De gemiddelde stijging in euro's in 2015 is bij activering en afschrijving 0,99 euro per hectare. Dit varieert van 0,55 euro (1,3 procent in Reest en Wieden) tot 3,95 euro (2,2 procent in Delfland). In 2020 is de stijging ten opzichte van 2010 gemiddeld 2,14 euro. De stijging ligt dan tussen 1,19 (2,8 procent) en 8,51 euro (4,7 procent). De uiteindelijke stijging in 2046 is gemiddeld 6,38 euro: minimaal 3,57 euro (8,5 procent ten opzichte van 2010) en maximaal 25,40 euro per hectare (14,0 procent). Wanneer waterschappen de bijdrage verwerken via de exploitatierekening betaalt men gemiddeld jaarlijks 3,71 euro meer dan in 2010. Dit loopt uiteen van 2,07 euro in Reest en Wieden (4,9 procent) tot 14,77 euro in Delfland (8,1 procent, zie paragraaf 3.4).

Figuur 11 Stijging van de heffing natuur ten opzichte van de watersysteemheffing 2010 in 2015, 2020 en 2046 als bijdrage aan HWBP wordt geactiveerd en afgeschreven (prijspeil 2010)

De doorgetrokken verticale lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

Heffing natuur

Als laatste kijken we naar de tariefstijgingen bij de heffing natuur. Het tarief van de heffing natuur is in alle waterschappen veel lager dan dat van de heffing ongebouwd (zie paragraaf 3.2). De absolute stijging in euro's is dan ook kleiner dan bij ongebouwd. Wanneer waterschappen kiezen voor activering en afschrijving van de bijdrage betalen eigenaren van natuurgrond in 2015 gemiddeld 0,04 euro meer dan in 2010 (zie figuur 11). Dit varieert van 0,02 euro (Velt en Vecht) tot 0,11 euro (De Stichtse Rijnlanden). In 2020 bedraagt de stijging gemiddeld 0,09 euro, variërend van 0,03 euro tot 0,23 euro. In 2046 is het tarief, wanneer alles verder gelijk blijft, gemiddeld 0,27 euro hoger: de stijging ligt dan tussen 0,10 euro en 0,69 euro.

De procentuele stijging van het tarief dat eigenaren van natuurgrond betalen ten opzichte van het tarief in 2010 ligt in 2015 tussen 0,5 procent (0,03 euro in Amstel, Gooi en Vecht) en 3,9 procent (0,05 euro in Vallei en Eem). Gemiddeld is de stijging dat jaar dan 1,9 procent. In 2020 is de stijging ten opzichte van 2010 gemiddeld 4,2 procent, variërend van 1,0 procent (0,05 euro) tot 8,3 procent (0,10 euro). In 2046 is de gemiddelde stijging bij onze uitgangspunten 12,5 procent: minimaal 2,9 procent (0,16 euro) en maximaal 24,8 procent (0,31 euro).

3.6. Conclusie

Wanneer waterschappen geen andere maatregelen nemen betekent de bijdrage aan het HWBP door waterschappen dat de tarieven van de watersysteemheffing stijgen. De stijging hangt onder meer af van de manier waarop waterschappen de bijdrage verwerken. Zij kunnen deze ten laste brengen aan de exploitatierekening maar ook activeren en afschrijven. Waterschappen kunnen deze twee methoden in principe afwisselen. Om een beeld te krijgen van de tariefontwikkeling is in dit onderzoek nagegaan hoe de tarieven zich ontwikkelen wanneer waterschappen hun bijdragen aan het HWBP ofwel ieder jaar verwerken via de exploitatierekening, ofwel wanneer zij deze ieder jaar activeren en afschrijven.

Uit het onderzoek blijkt dat bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening de tarieven in één keer met gemiddeld circa 7 tot 8 procent stijgen. Wanneer waterschappen de bijdrage zouden verwerken in de tarieven van 2011 dan zouden deze dus gemiddeld 7 tot 8 procent hoger zijn dan in 2010. In 2012 en latere jaren is in dit geval geen verdere verhoging nodig ten opzichte van 2011 om de bijdrage te bekostigen.

Wanneer waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven is de stijging aanvankelijk kleiner. In 2015 zijn de tarieven van de watersysteemheffing gemiddeld circa 2 procent hoger dan in 2010 om de bijdrage te bekostigen. De tarieven blijven echter stijgen gedurende de gekozen afschrijvingstermijn. Bij een afschrijvingstermijn van 35 jaar is, als in 2011 voor het eerst wordt bijgedragen aan het HWBP door de waterschappen, de eerste bijdrage in 2046 afgeschreven. De tarieven blijven stijgen tot dat jaar en doordat ook rente wordt betaald is de uiteindelijke stijging ten opzichte van 2010 hoger (circa 12 tot 15 procent). Na 2046 stijgen de tarieven niet meer verder door de bijdrage aan het HWBP.

De stijging verschilt per waterschap en hangt af van een aantal factoren. Belangrijke factor is natuurlijk de hoogte van de bijdrage van een individueel waterschap. Waterschappen met een relatief hoge woz-waarde en relatief een groot aantal ingezetenen dragen meer bij dan waterschappen met kleinere aantallen en woz-waarden. De woz-waarde en aantallen ingezetenen hebben geen directe relatie met de hoogte van de opbrengsten uit de watersysteemheffing en de tarieven in 2010. Hierdoor kan de relatieve stijging van de tarieven aanzienlijk zijn. Een andere factor is de kostentoedeling waarmee waterschappen de kosten die zij maken voor het watersysteem omslaan over de groepen belastingbetalers. In waterschappen waar bijvoorbeeld het toedelingspercentage voor ongebouwd relatief hoog is stijgt het tarief voor ongebouwd ook relatief sterk.

De waterschappen hebben in het 'Storm werkdocument'³⁰ aangegeven dat zij verwachten de lastenstijging voor de belastingbetaler te beperken door onder meer doelmatiger te gaan werken binnen het waterbeheer. De lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP moet dan ook niet in absolute termen worden geïnterpreteerd, maar als afwijking van de ontwikkeling zonder deze bijdrage. De maatregelen die de waterschappen aangeven (onder meer opschaling, meer samenwerking door waterschappen met gemeenten, met het Rijk en onderling) leiden pas na enkele jaren tot lagere kosten, bijvoorbeeld door frictiekosten bij het opzetten van samenwerkingsverbanden. Het is echter niet zeker dat de stijgingen ook per waterschap teniet kunnen worden gedaan omdat de besparingsmogelijkheden per waterschap onder meer afhankelijk zijn van de mate waarin een waterschap nu al samenwerkt met andere waterschappen en overheden.

³⁰ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

4. Ontwikkeling per profiel

4.1. Algemeen

In hoofdstuk 3 onderzoeken we in welke mate de afzonderlijke tarieven van de watersysteemheffing stijgen doordat waterschappen bijdragen aan het HWBP.³¹ Veel belastingbetalers betalen meerdere onderdelen van de watersysteemheffing. Een eigenwoningbezitter betaalt bijvoorbeeld zowel de heffing gebouwd als de ingezetenenheffing.³²

Daarnaast verschilt de grondslag van de vier onderdelen van de watersysteemheffing (naast de heffing gebouwd en ingezetenenheffing ook de heffing ongebouwd en heffing natuur). De ingezetenenheffing is bijvoorbeeld een bedrag per huishouden, de heffing ongebouwd een bedrag per hectare. Een stijging van enkele euro's van de ingezetenenheffing heeft daarom een ander effect op de lastendruk dan een stijging van enkele euro's van de heffing ongebouwd.

Om de lastendrukontwikkeling in beeld te krijgen kijken we daarom in dit hoofdstuk naar de mutatie van de bedragen die door verschillende profielen aan het waterschap worden betaald. De profielen die we onderscheiden zijn weergegeven in tabel 3.

³¹ Dit rapport onderzoekt de lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het HWBP. Mogelijke tariefdalings die waterschappen verwachten te kunnen realiseren door besparingen worden buiten beschouwing gelaten omdat het op dit moment niet mogelijk is om het effect op de tarieven per waterschap te berekenen. Als de bezuinigingen worden gerealiseerd betekent dit dat zowel de tarieven van de watersysteemheffing als van de zuiveringsheffing (voor het transport en de zuivering van afvalwater, blijft grotendeels buiten beschouwing in dit rapport) kunnen dalen.

³² Huishoudens betalen daarnaast een zuiveringsheffing aan het waterschap. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de omvang van het huishouden: een meerpersoonshuishouden betaalt drie keer zo veel als een eenpersoonshuishouden. Dit betekent ook dat een daling van het tarief van de zuiveringsheffing een drie keer lastendaling oplevert voor een meerpersoonshuishouden als voor een eenpersoonshuishouden.

Tabel 3 Overzicht profielen en watersysteemheffingen die zij betalen

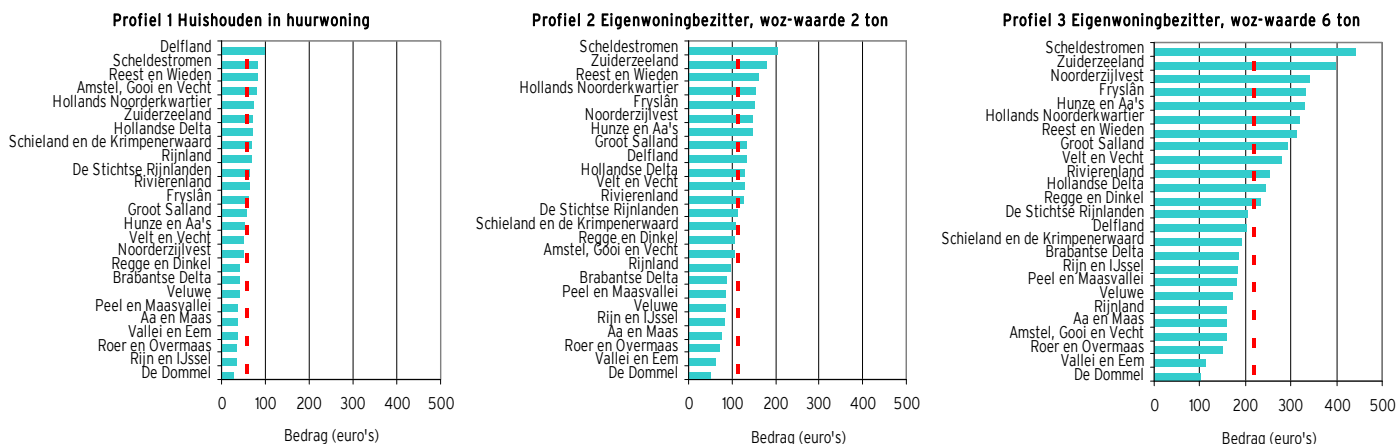
		Ingezetenenheffing	Heffing gebouwd	Heffing ongebouwd	Heffing natuur
Profiel 1	Huishouden in huurwoning	*			
Profiel 2	Huishouden in koopwoning 200.000 euro	*	*		
Profiel 3	Huishouden in koopwoning 600.000 euro	*	*		
Profiel 4	Agrariër 25 ha, woz-waarde 240.00 euro		*	*	
Profiel 5	Eigenaar 1000 ha natuurgrond				*
Profiel 6	Niet-agrarisch bedrijf, 2,4 miljoen euro		*		
Profiel 7	Niet-agrarisch bedrijf, 12 miljoen euro		*		

De eerste drie profielen hebben betrekking op huishoudens, profiel 4 en 5 op eigenaren van grond en profiel 6 en profiel 7 op eigenaren van een niet-agrarisch bedrijf. In onderstaande geven gaan wij na in welke mate de bedragen die de profielen betalen veranderen.

4.2. Ontwikkeling bedragen betaald door huishoudens

De eerste drie profielen hebben betrekking op huishoudens. Huishoudens in profiel 1 (huurders) betalen alleen een ingezetenenheffing. Huishoudens in profiel 2 en profiel 3 wonen in een eigen woning waardoor zij ook een heffing gebouwd betalen. De woz-waarde van de woning is in profiel 2 200.000 euro, in profiel 3 is dit 600.000 euro. Figuur 12 geeft weer welke bedragen deze huishoudens betalen in 2010. De huurders in profiel 1 betalen in 2010 gemiddeld 60 euro voor de watersysteemheffing. Dit loopt uiteen van 28 euro in De Dommel tot 100 euro in Delfland. De bewoners van een koopwoning van 2 ton in profiel 2 betalen in 2010 gemiddeld 114 euro, variërend van 53 euro in De Dommel tot 203 euro in Scheldestromen. Bij een waarde van 6 ton (profiel 3) betaalt een eigenwoningbezitter gemiddeld 220 euro. Het betaalde bedrag ligt voor dit profiel tussen 102 euro in De Dommel en 442 euro in Scheldestromen.

Figuur 12 Bedrag dat profiel 1 (huurders), profiel 2 en profiel 3 (eigenaren van koopwoning van respectievelijk 2 en 6 ton) betalen voor de watersysteemheffing in 2010

De gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde bedrag weer (gewogen naar aantal ingezetenen)

Omdat de huishoudens in profiel 1 alleen de ingezetenenheffing betalen is de lastenontwikkeling voor dit profiel ook gelijk aan de tariefontwikkeling van de ingezetenenheffing die we eerder zagen in hoofdstuk 3. Daar blijkt dat de ingezetenenheffing en dus het bedrag dat wordt betaald door huurders gemiddeld 8,3 procent stijgt (4,63 euro) wanneer het bedrag direct ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening. De stijging is dan wel eenmalig, in latere jaren is, als verder niets verandert, geen verdere stijging nodig. Wanneer de bijdrage door de waterschappen wordt geactiveerd en afgeschreven bedraagt de gemiddelde stijging in 2015 2,2 procent (1,24 euro) en in 2020 4,8 procent (2,67 euro) ten opzichte van 2010. In 2046 bedraagt de gemiddelde stijging ten opzichte van 2010 14,2 procent (7,96 euro).³³ Doordat rente wordt betaald is de stijging bij activering en afschrijving van de bijdrage uiteindelijk hoger dan bij het direct ten laste brengen van de exploitatierekening.

Figuur 8 in paragraaf 3.5 geeft de ontwikkeling per waterschap weer. De grijze balken geven net als in hoofdstuk 3 de ontwikkeling weer wanneer waterschappen de bijdrage ieder jaar direct ten laste brengen van de exploitatierekening. De groenige balken geven de ontwikkeling weer bij activering en afschrijving van de bijdrage. De verticale lijnen geven de gemiddelde stijging weer.

Wanneer de bijdrage wordt verwerkt via de exploitatierekening loopt de stijging van het bedrag dat huurders betalen uiteen van 3,5 procent (2,98 euro) in Scheldestromen tot 16,0 procent (4,52 euro) in De Dommel. Bij activering en

³³ We gaan uit van een afschrijvingstermijn van 35 jaar. Wanneer waterschappen voor het eerst bijdragen aan het HWBP in 2011 en de bijdrage afschrijven is de eerste bijdrage dus 35 jaar later, in 2046 afgeschreven. Daarom geven wij ook steeds aan hoe groot de stijging in 2046 is.

afschrijving is de stijging ten opzichte van 2010 in 2015 tussen 0,9 procent (0,80 euro) en 4,3 procent (1,21 euro), in 2020 tussen 2,0 procent (1,71 euro) en 9,2 procent (2,60 euro) en in 2046 tussen 6,1 procent (5,12 euro) en 27,4 procent, ofwel 7,77 euro (in dezelfde waterschappen).³⁴

Wanneer de bijdrage wordt verwerkt via de exploitatie rekening betalen de huishoudens in profiel 1 jaarlijks minimaal 2,59 euro (5,0 procent, Noorderzijlvest) en maximaal 8,05 euro (9,9 procent in Amstel, Gooi en Vecht) extra door de bijdrage aan het HWBP als er verder niets verandert. Bij activering en afschrijving van de bijdrage ligt de stijging in 2015 ten opzichte van 2010 tussen 0,69 euro (1,3 procent) en 2,15 euro (2,6 procent), in 2020 is dit tussen 1,49 euro (2,9 procent) en 4,64 euro (5,7 procent). Wanneer er verder niets verandert is de stijging in 2046 tussen 4,46 euro (8,6 procent) en 13,85 euro (17,0 procent).

De huishoudens in profiel 2 en profiel 3 bezitten een eigen woning en betalen daarom naast de ingezetenenheffing ook een heffing gebouwd. Deze is afhankelijk van de woz-waarde van de woning. In profiel 2 gaan we uit van een woz-waarde van 200.000 euro en in profiel 3 is de woz-waarde 600.000 euro (peiljaar 2009).

In figuur 13 is weergegeven in welke mate de bedragen die profiel 2 betaalt stijgen. Wanneer de waterschappen hun bijdrage ieder jaar direct verwerken via de exploitatierekening betalen huishoudens in profiel 2 jaarlijks gemiddeld 8,3 procent (8,53 euro) meer dan in 2010.³⁵ Wanneer de waterschappen de bijdrage jaarlijks activeren en afschrijven is de stijging in 2015 gemiddeld 2,2 procent (2,28 euro) en in 2020 4,8 procent (4,91 euro). Als er verder niets verandert is de gemiddelde stijging in 2046 bij activering en afschrijving 14,3 procent (14,67 euro).

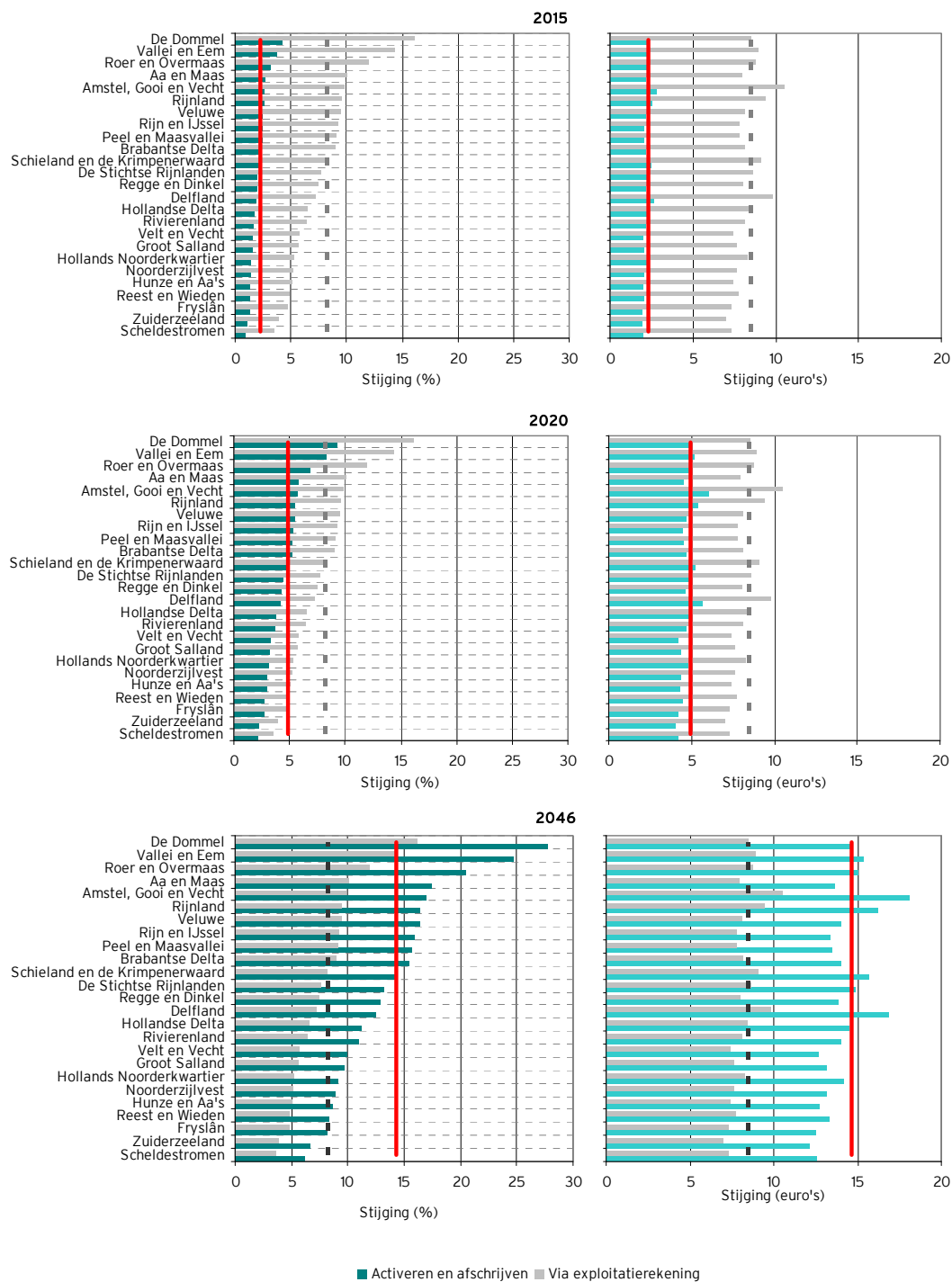
De procentuele stijging is het kleinst in het nieuwe waterschap Scheldestromen in Zeeland. Wanneer dit waterschap de bijdrage jaarlijks direct ten laste brengt van de exploitatierekening betalen huishoudens in profiel 2 jaarlijks 3,6 procent (7,35 euro) meer dan in 2010. Bij activering en afschrijving van de bijdrage is het bedrag dat dit profiel betaalt in 2015 1,0 procent (1,96 euro) hoger dan in 2010, in 2020 is deze stijging 2,1 procent (4,23 euro). In 2046 zou het bedrag in dit waterschap, als alles verder gelijk blijft, met 6,2 procent zijn gestegen (12,63 euro).

De procentuele stijging is het grootst bij De Dommel. Wanneer dit waterschap de bijdrage jaarlijks verwerkt via de exploitatierekening betalen huishoudens in profiel 2 jaarlijks 16,1 procent (8,54 euro) meer dan in 2010. Bij jaarlijks activeren en afschrijven van de bijdrage is de stijging in 2015 4,3 procent ten opzichte van het bedrag in 2010 (2,28 euro), in 2020 9,3 procent (4,92 euro) en wordt uiteindelijk in 2046 27,8 procent (14,68 euro).

³⁴ Omdat huurders alleen de ingezetenenheffing betalen is dit precies hetzelfde als de ontwikkeling van het tarief van de ingezetenenheffing, zie hoofdstuk 3.

³⁵ Gemiddelde is gewogen naar aantal ingezetenen.

Figuur 13 Lastenontwikkeling profiel 2 (koopwoning 2 ton) door bijdrage aan HWBP door waterschappen

De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de grijze gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

De stijging in euro's is het laagst in Zuiderzeeland. Wanneer dit waterschap de bijdrage jaarlijks ten laste brengt van de exploitatierekening stijgt het tarief een keer met 7,03 euro (3,9 procent). Wanneer het waterschap er ieder jaar voor kiest om de bijdrage te activeren en af te schrijven is de absolute stijging in 2015 1,88 euro (1,0 procent) en in 2020 4,05 euro (2,2 procent). In 2046 bedraagt de uiteindelijke stijging wanneer alles gelijk zou blijven 12,09 euro (6,7 procent).

De stijging in euro's is voor profiel 2 het hoogst in Amstel, Gooi en Vecht. Het bedrag dat profiel 2 betaalt stijgt in dit waterschap eenmalig met 10,55 euro (9,9 procent) wanneer zij er voor kiest om de bijdrage jaarlijks direct ten laste te brengen van de exploitatierekening. Wanneer het waterschap kiest voor jaarlijks activeren en afschrijven van de bijdrage is het bedrag in 2015 2,82 euro (2,6 procent) hoger dan in 2010 en in 2020 6,07 euro (5,7 procent) hoger. In 2046 is het bedrag 18,14 euro (17,0 procent) hoger dan in 2010.

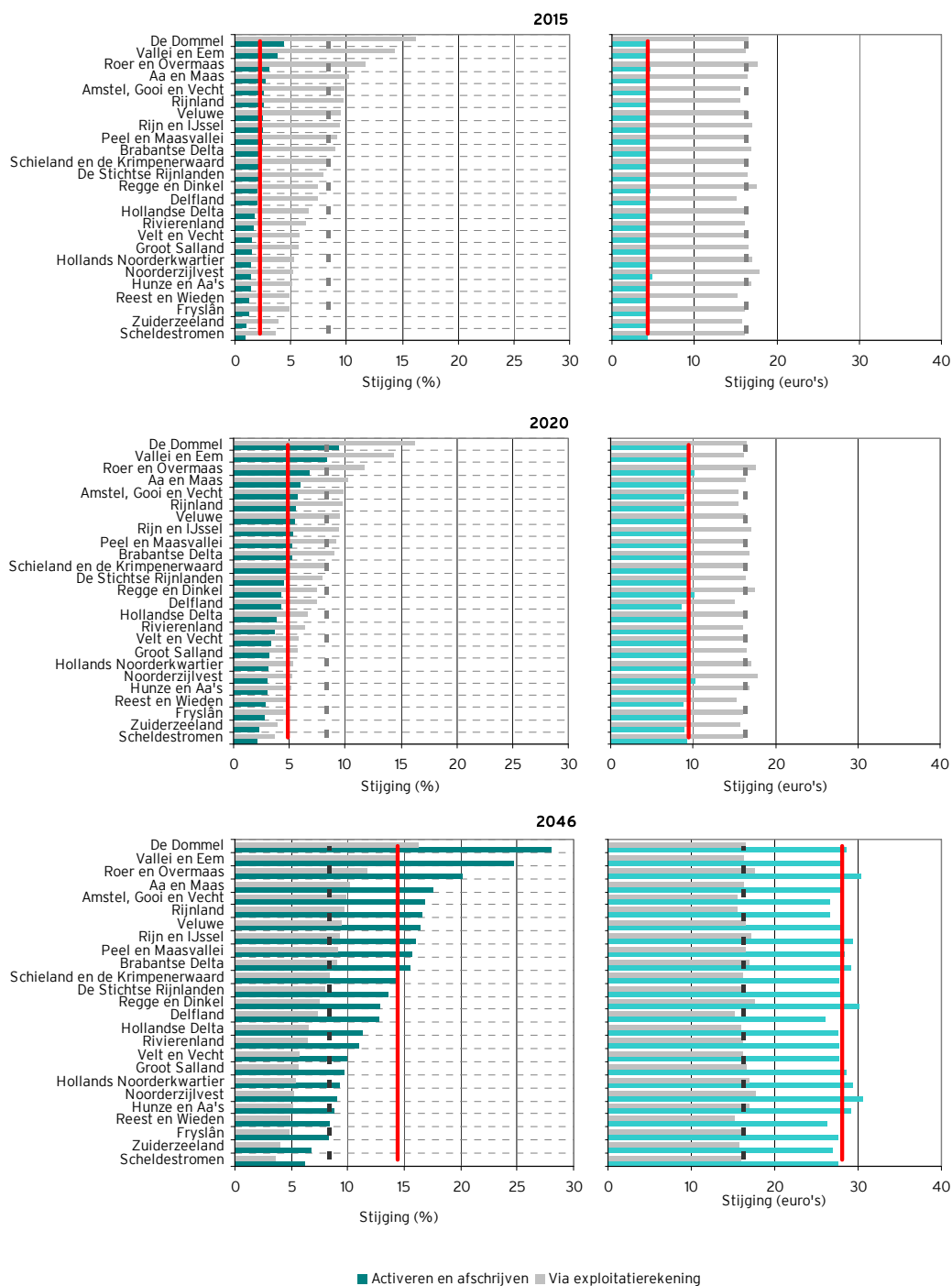
In profiel 3 wordt uitgegaan van een hogere woz-waarde (600.000 euro) dan in profiel 2 (woz-waarde 200.000 euro). De bedragen die de huishoudens in dit profiel betalen zijn daardoor ook hoger. Wanneer de waterschappen hun bijdrage ieder jaar direct ten laste zouden brengen van de exploitatierekening betalen de huishoudens in dit profiel jaarlijks gemiddeld 8,4 procent (16,34 euro) meer dan in 2010 (zie figuur 14). Wanneer de waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven is het bedrag dat dit profiel betaalt in 2015 gemiddeld 2,2 procent hoger (4,37 euro) en in 2020 4,8 procent (9,41 euro) hoger. In 2046 is de stijging dan, als alles verder hetzelfde zou blijven, 14,4 procent (28,10 euro).

Voor dit profiel is de procentuele stijging het laagst in Scheldestromen en het hoogst in De Dommel, net als bij profiel 2. In de Scheldestromen betalen huishoudens met een koopwoning van 6 ton jaarlijks 3,6 procent (16,08 euro) meer als het waterschap er voor kiest om de bijdrage jaarlijks ten laste te brengen van de exploitatierekening. Wanneer de bijdrage jaarlijks wordt geactiveerd en afgeschreven is de stijging ten opzichte van 2010 in 2015 1,0 procent (4,30 euro) en in 2020 2,1 procent (9,26 euro). In 2046 is het bedrag uiteindelijk 6,3 procent (27,66 euro) hoger als alles verder gelijk blijft.

In De Dommel is betaald dit profiel bij jaarlijkse verwerking via de exploitatierekening jaarlijks 16,3 procent (16,58 euro) meer dan in 2010. Wanneer dit waterschap kiest voor activering en afschrijving van de bijdrage is de stijging ten opzichte van 2010 in 2015 4,3 procent hoger (4,43 euro), in 2020 9,4 procent (9,55 euro) en uiteindelijk in 2046 zou de stijging 28,0 procent zijn (28,52 euro).

De stijging in euro's is het laagst in Delfland. Huishoudens met een koopwoning van 6 ton betalen in dit waterschap ieder jaar 15,18 euro (7,4 procent) meer dan in 2010 wanneer het waterschap de bijdrage jaarlijks ten laste brengt van de exploitatierekening. Wanneer de bijdrage wordt geactiveerd en afgeschreven is de stijging in 2015 4,06 euro (2,0 procent) en in 2020 8,74 euro (4,3 procent). In 2046 wordt dit 26,11 euro (12,8 procent).

Figuur 14 Lastenontwikkeling profiel 3 (koopwoning 6 ton) door bijdrage aan HWBP door waterschappen

De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de grijze gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

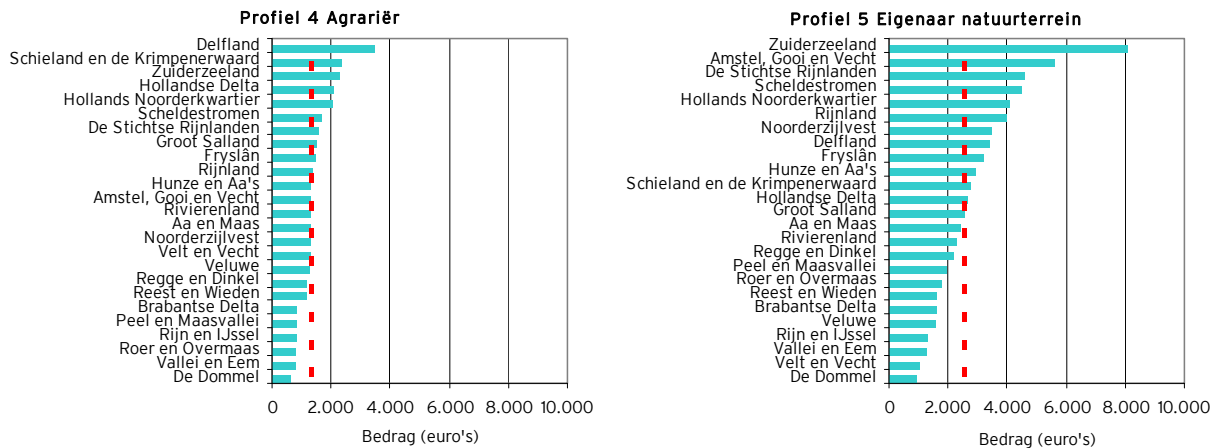
De stijging van het bedrag in euro's is in profiel 3 het hoogst in Noorderzijvest. Wanneer dit waterschap de bijdrage jaarlijks direct ten laste brengt aan de exploitatierekening stijgt het tarief één keer met 17,82 euro (5,2 procent). Het verschil met de kleinste stijger (Delfland) is overigens met 2,64 euro gering. Wanneer Noorderzijvest de bijdrage jaarlijks activeert en afschrijft is de bijdrage in 2015 4,77 euro (1,4 procent) hoger dan in 2010 en in 2020 10,26 euro (3,0 procent). Dit loopt op tot 30,65 euro (9,0 procent) in 2046 als alles verder gelijk blijft.

We zien dus dat voor huishoudens geldt dat de lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage aan het HWBP afhankelijk is van de woonsituatie. Huishoudens in een huurwoning betalen alleen de ingezetenenheffing. Omdat huishoudens met een koopwoning ook de heffing gebouwd betalen, krijgen zij te maken met twee tarieven die stijgen en stijgen de lasten dus sterker. Omdat de woz-waarde de grondslag is van de heffing gebouwd, is de lastenontwikkeling hier ook van afhankelijk.

4.3. Ontwikkeling bedragen betaald door grondeigenaren

Profiel 4 en profiel 5 hebben betrekking op grondeigenaren. Profiel 4 heeft betrekking op een agrariër met 25 hectare grond en opstallen met een woz-waarde van 240.000 euro. Deze agrariër betaalt de watersysteemheffing ongebouwd en gebouwd.³⁶³⁷ Profiel 5 is een eigenaar van natuurgrond van 1000 hectare. Figuur 15 geeft weer welke bedragen deze twee profielen in 2010 betalen voor de watersysteemheffing. De agrariërs in profiel 4 betalen in 2010 gemiddeld 1.366 euro voor de watersysteemheffing. Het bedrag is met 643 euro het laagst in de Dommel en met 3.474 euro het hoogst in Delfland. Eigenaren van natuurgrond in profiel 5 betalen in 2010 gemiddeld 2.572 euro. Dit loopt uiteen van 950 euro in De Dommel tot 8040 in Zuiderzeeland.

Figuur 15 Bedrag dat profiel 4 (agrariërs), en profiel 5 (eigenaren van natuurgrond) betalen voor de watersysteemheffing in 2010

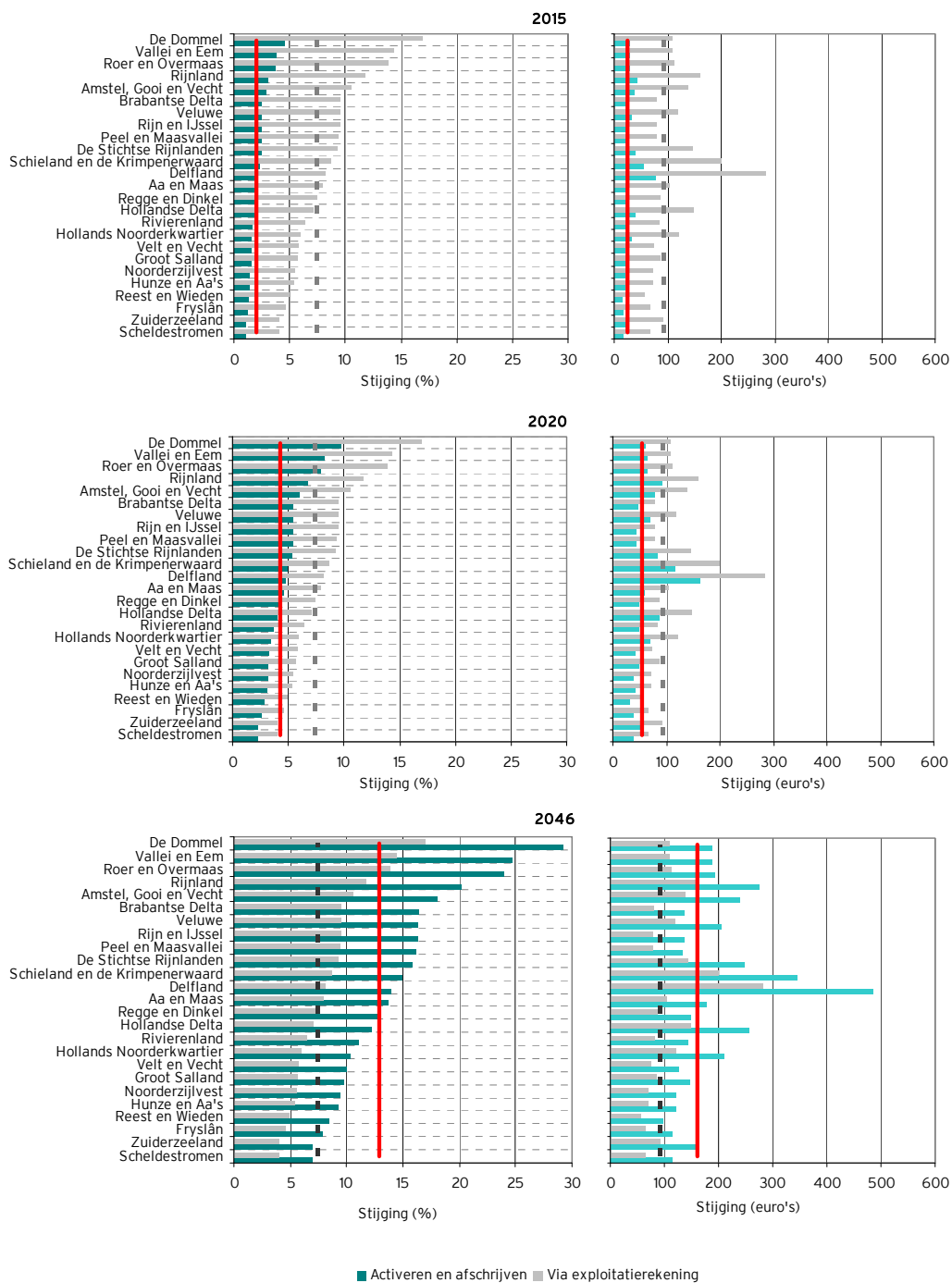

De gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde bedrag weer (gewogen naar aantal hectaren)

³⁶ Een waterschap mag het tarief van de heffing ongebouwd differentiëren. Wanneer grond buitendijks ligt kunnen eigenaren bijvoorbeeld een lager bedrag betalen. Eigenaren van grond met (spoor)wegen betalen in een aantal waterschappen twee keer zo veel per hectare als andere eigenaren. Omdat dit geen agrariërs zijn hebben wij in dit hoofdstuk gewogen gemiddelde tarieven en tariefstijgingen berekend waar het tarief voor grond met wegen niet in wordt meegenomen.

³⁷ Een agrariër zal daarnaast vaak een zuiveringsheffing betalen.

Figuur 16 Lastenontwikkeling profiel 4 (agrariër met 25 hectare grond en opstallen met een waarde van 240.000 euro) door bijdrage aan HWBP door waterschappen

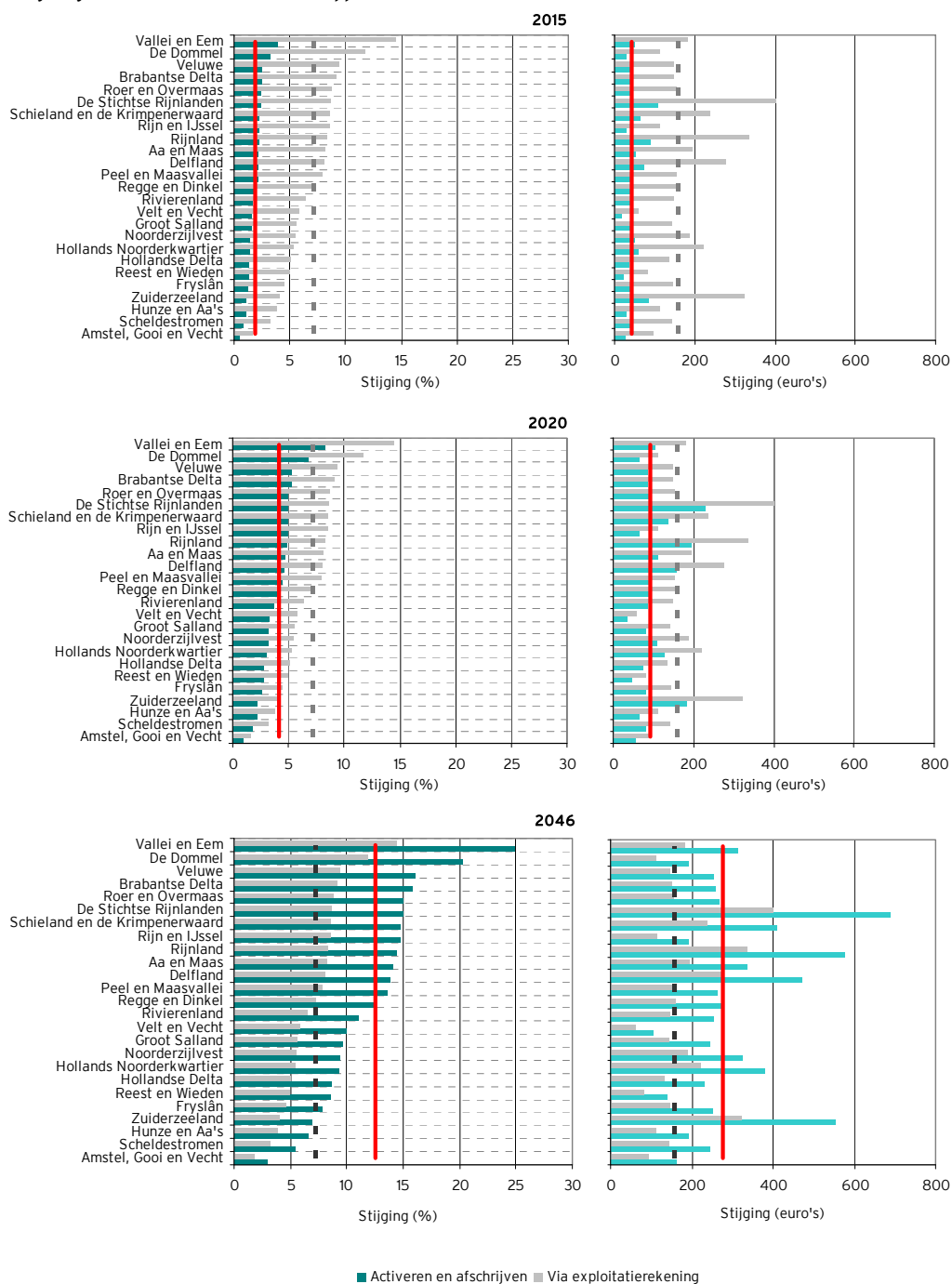

De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de grijze gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

Figuur 16 geeft weer wat de lastenontwikkeling is voor profiel 4 (agrariër) als gevolg van de bijdrage aan het HWBP door waterschappen. Wanneer waterschappen de bijdrage ieder jaar direct ten laste brengen van de exploitatierekening betalen de eigenaren in dit profiel ieder jaar 94 euro meer dan in 2010 (gemiddelde stijging is 7,5 procent van het bedrag dat nu wordt betaald voor de watersysteemheffing). De procentuele stijging is met 17,0 procent het grootst in De Dommel (109 euro) en het laagst in Scheldestromen met 4,0 procent (67 euro). De stijging in euro's is met 283 euro (8,1 procent) het grootst in Delfland en met 56 euro (4,9 procent) het kleinst in Reest en Wieden.

Wanneer waterschappen de bijdrage ieder jaar activeren en afschrijven betalen de agrarische bedrijven van profiel 4 in 2015 gemiddeld 25 euro (2,0 procent) meer dan in 2010. In 2020 is dit 54 euro meer (4,3 procent). In 2046 wordt dit, wanneer alle andere factoren gelijk blijven, gemiddeld 161 euro (12,9 procent) hoger dan de watersysteemheffing in 2010. De procentuele stijging varieert in dit geval van 1,1 procent (18 euro, Scheldestromen) tot 4,5 procent (29 euro, De Dommel) in 2015, 2,3 procent (38 euro) tot 9,8 procent (63 euro) in 2020 en 6,9 procent (115 euro) tot 29,2 procent (188 euro) in 2046. De stijging in euro's in 2015 ten opzichte van het tarief in 2010 varieert van 8,01 euro in Amstel, Gooi en Vecht (2,6 procent) tot 16,29 euro in Noorderzijlvest (1,4 procent), in 2020 van 17,25 euro (5,6 procent) tot 35,09 euro (3,0 procent) en in 2046 als verder alles gelijk zou blijven van 51,52 euro (16,8 procent) tot 104,77 euro (9,1 procent).

Figuur 17 Lastenontwikkeling profiel 5 (eigenaar van natuurterrein van 1.000 hectare) door bijdrage aan HWBP door waterschappen

De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de grijze gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

De eigenaar in profiel 5 bezit 1000 hectare natuurterrein en betaalt de watersysteemheffing natuur. De lastenontwikkeling loopt dan ook parallel aan de ontwikkeling van het tarief van de heffing natuur (zie paragraaf 3.4 en 3.5).

De eigenaren in dit profiel betalen jaarlijks gemiddeld 160 euro (7,3 procent) meer wanneer waterschappen de bijdrage ieder jaar ten laste brengen van de exploitatierekening. De procentuele stijging varieert in dit geval van 1,7 procent (95 euro) in Amstel, Gooi en Vecht tot 14,4 procent in Vallei en Eem (182 euro). De stijging in euro's is bij dit profiel het kleinst in Velt en Vecht (60 euro, 5,8 procent) en het grootst in De Stichtse Rijnlanden (400 euro, 8,7 procent).

Wanneer waterschappen de bijdrage jaarlijks activeren en afschrijven betaalt dit profiel in 2015 gemiddeld 43 euro (1,9 procent) meer dan in 2010 en in 2020 92 euro (4,2 procent) meer. In 2046 is dit, wanneer verder niets wijzigt, gemiddeld 275 euro (12,5 procent). De procentuele stijging varieert in dit geval in 2015 van 0,5 procent (Amstel, Gooi en Vecht, 25 euro) tot 3,9 procent (49 euro, Vallei en Eem), in 2020 van 1,0 procent (55 euro) tot 8,3 procent (105 euro). In 2046 zou dit dan, als verder niets verandert, variëren van 2,9 procent (163 euro) tot 24,8 procent (313 euro). De lastenontwikkeling in euro's varieert in dit geval in 2015 van 16 euro (1,6 procent, Velt en Vecht) tot 107 euro (2,3 procent, De Stichtse Rijnlanden) en in 2020 van 35 euro (3,3 procent) tot 231 euro (5,0 procent) en in 2046 van 104 euro (10,0 procent) tot 689 euro (15,0 procent).

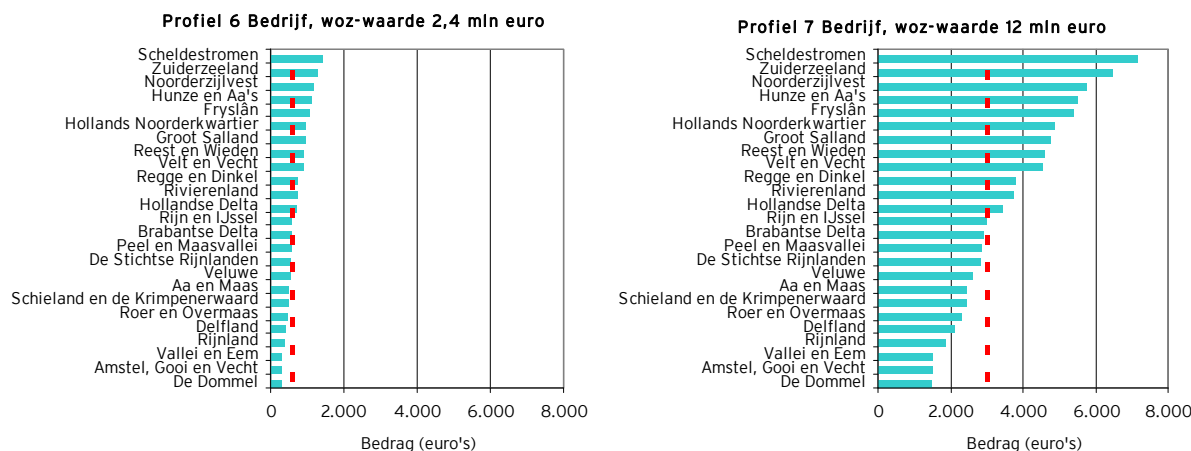
4.4. Ontwikkeling bedragen betaald door niet-agrarische bedrijven

Ten slotte onderzoeken we de lastenontwikkeling bij twee niet-agrarische bedrijven van verschillende grootte. De waarde van het bedrijfsgebouw van profiel 7 (12 miljoen euro) is hoger dan dat in profiel 6 (2,4 miljoen euro). Beide profielen betalen de watersysteemheffing gebouwd.³⁸ Voor deze profielen geldt dan ook dat de lastenontwikkeling parallel loopt aan de ontwikkeling van de heffing gebouwd (paragraaf 3.4 en paragraaf 3.5).

In figuur 18 is te zien welke bedragen deze twee profielen in 2010 betalen voor de watersysteemheffing. Een eigenaar van een bedrijf in profiel 6 betaalt in 2010 gemiddeld 610 euro. Dit is met 295 euro het laagst in De Dommel en het hoogst in Scheldestromen (1.431 euro). Bedrijven in profiel 7 betalen in 2010 gemiddeld 3.050 euro. In De Dommel is dit 1.474 euro, in Scheldestromen 7.155 euro.

³⁸ Bedrijven betalen zal daarnaast een zuiveringsheffing. De grondslag van dit tarief is een vervuilingseenheid (VE). Omdat de bijdrage aan het HWBP geen effect heeft op de hoogte van het tarief van de zuiveringsheffing wordt deze hier buiten beschouwing gelaten. Wanneer waterschappen besparingen realiseren op het gebied van de waterketen (afvalwaterzuivering en transport) daalt het tarief van de zuiveringsheffing. De lastenontwikkeling voor bedrijven is afhankelijk van de mate waarin het water dat zij lozen op de riolering is vervuild. Voor bedrijven die worden aangeslagen voor een groter aantal vervuilingseenheden betekent een daling van het tarief per vervuilingseenheid een grotere lastendaling dan voor bedrijven die voor een klein aantal vervuilingseenheden worden aangeslagen.

Figuur 18 Bedrag dat profiel 6 (kleiner niet-agrarisch bedrijf), en profiel 7 (groter niet-agrarisch bedrijf) betalen voor de watersysteemheffing in 2010

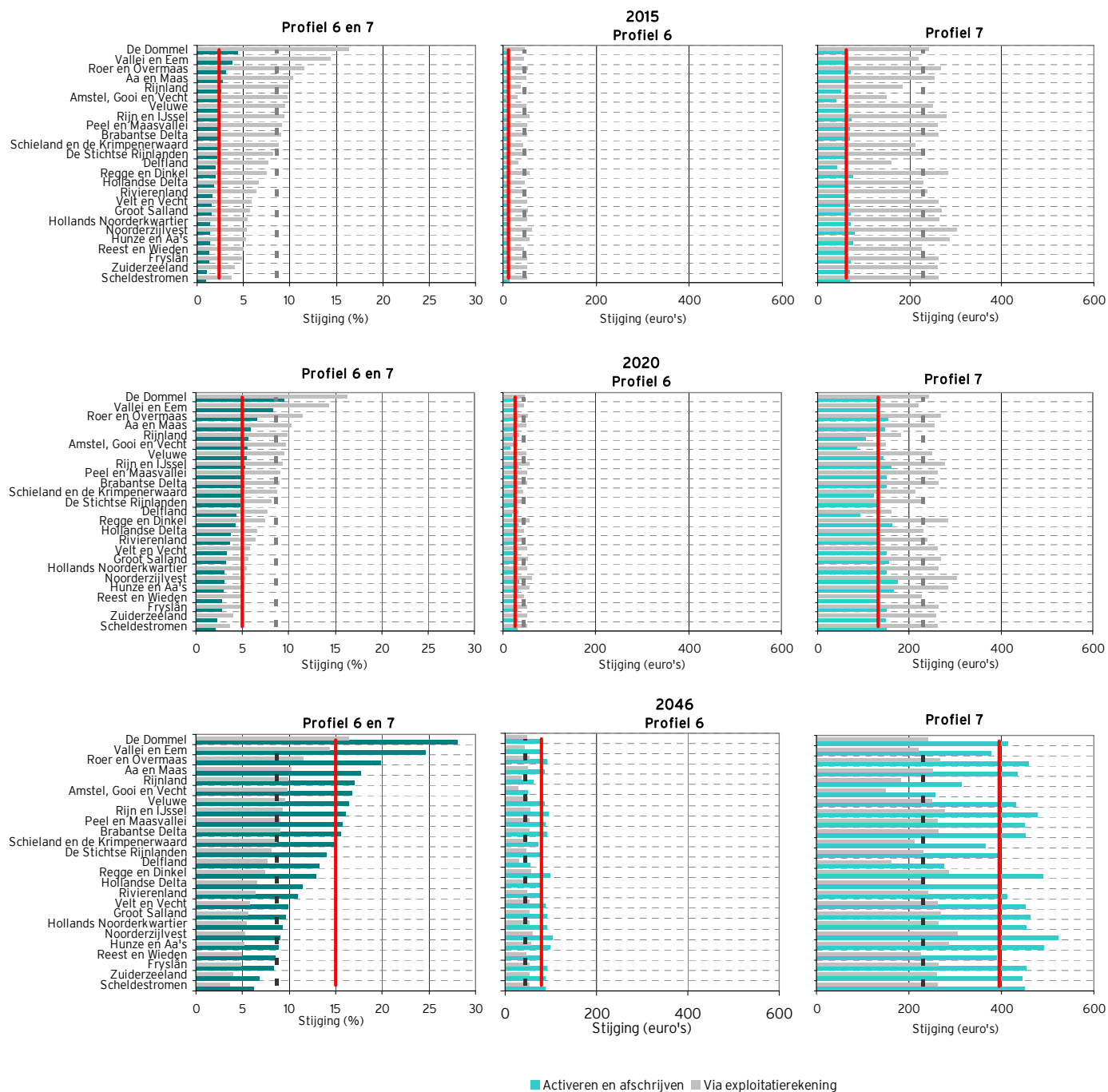

De gestippelde lijn geeft het gewogen gemiddelde bedrag weer (gewogen naar woz-waarde)

Figuur 19 geeft de lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage aan het HWBP door waterschappen weer voor profiel 6 en profiel 7.³⁹ Wanneer de bijdrage aan het HWBP ieder jaar in een keer ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening betalen eigenaren in profiel 6 jaarlijks gemiddeld 46 euro meer dan in 2010 en in profiel 7 gemiddeld 230 euro meer (stijging bij beide 8,7 procent). De procentuele stijging is met 3,7 procent het laagst in Scheldestromen (profiel 6 betaalt in dit waterschap 52 euro meer dan in 2010 en profiel 7 262 euro) en met 16,4 procent het hoogst in De Dommel (profiel 6 48 euro en profiel 7 241 euro). De stijging in euro's is het laagst in Amstel, Gooi en Vecht. Profiel 6 betaalt in dit waterschap 30 euro meer door de bijdrage aan het HWBP en profiel 7 150 euro meer (stijging ten opzichte van het bedrag dat de profielen in 2010 betalen voor de watersysteemheffing is 9,8 procent). De absolute stijging is het grootst in Noorderzijvest, waar profiel 6 61 euro meer gaat betalen en profiel 7 305 euro (stijging van 5,3 procent) bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening.

³⁹ De procentuele lastenontwikkeling voor de twee profielen is gelijk.

Figuur 19 Lastenontwikkeling profiel 6 (niet-agrarisch bedrijf met een woz-waarde van 2,4 miljoen) en profiel 7 (niet-agrarisch bedrijf met een woz-waarde van 12 miljoen) door bijdrage aan HWBP door waterschappen

De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde stijging bij activering en afschrijving weer, de grijze gestippelde lijn de gemiddelde stijging bij verwerking via exploitatierekening.

Wanneer waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven betalen profiel 6 en profiel 7 in 2015 gemiddeld 2,3 procent meer dan voor de watersysteemheffing in 2010 (12 euro in profiel 6 en 62 euro in profiel 7), in 2020 5,0 procent (in profiel 6 is dit 27 euro en in profiel 7 is dit 133 euro) en in 2046 gemiddeld bij gelijke omstandigheden 15,0 procent (profiel 6: 79 euro; profiel 7: 396 euro). De procentuele stijging varieert in 2015 van 1,0 procent (profiel 6: 14 euro, profiel 7: 70 euro; Scheldestromen) tot 4,4 procent (profiel 6: 13 euro, profiel 7: 65 euro, De Dommel) en in 2020 van 2,1 procent (30 euro in profiel 6 en 151 euro in profiel 7) tot 9,4 procent (dat is 28 euro in profiel 6 en 139 euro in profiel 7). In 2046 varieert de stijging van 6,3 procent (90 euro in profiel 6 en 451 euro in profiel 7) tot 28,2 procent (83 euro en 415 euro in respectievelijk profiel 6 en profiel 7).

De absolute stijging, in euro's, varieert van dit geval in 2015 van 8 euro tot 16 euro voor profiel 6 en 40 euro tot 81 euro in profiel 7 (de laagste twee stijgingen betekenen dat het betaalde bedrag 2,6 procent hoger is dan het bedrag dat de profielen betalen in 2010, de twee hoogste zijn 1,4 procent hoger dan het betaalde bedrag in 2010). In 2020 varieert de stijging van 17 euro tot 35 euro in profiel 6 en van 86 euro tot 175 euro in profiel 7 (5,6 procent en 3,0 procent ten opzichte van 2010) en in 2046 van 52 euro tot 105 euro in profiel 6 tot 258 tot 524 euro in profiel 7 (16,8 procent en 9,1 procent).

4.5. Conclusie

In dit hoofdstuk onderzoeken we in welke mate de lasten voor de belastingbetaler stijgen doordat waterschappen bijdragen aan het HWBP. Belastingbetalers kunnen meerdere onderdelen van de watersysteemheffing betalen. Daarnaast verschilt de grondslag van de tarieven waardoor het effect van een verhoging van het tarief voor de belastingbetaler niet meteen duidelijk is. Daarom zijn profielen opgesteld om de lastendrukontwikkeling voor de belastingbetaler te onderzoeken.

Drie profielen hebben betrekking op huishoudens. Eén voorbeeldhuishouden woont in een huurwoning en betaalt daarom alleen de ingezetenenheffing. De andere twee voorbeeldhuishoudens wonen in een koopwoning en betalen daarom ook de heffing gebouwd. Omdat het huishouden met een huurwoning alleen de ingezetenenheffing betaalt is de stijging in euro's voor dit profiel (profiel 1) ook het laagst. De twee huishoudens met een koopwoning hebben een woning met een verschillende woz-waarde. Omdat de heffing gebouwd afhankelijk is van de woz-waarde stijgen de lasten ook het sterkst in het profiel met de woning met de hoogste woz-waarde (profiel 3). De lastenontwikkeling voor huishoudens als gevolg van de bijdrage aan het HWBP is dus afhankelijk van de woonsituatie. De lastenstijging is groter voor eigenwoningbezitters dan voor huurders en de stijging is afhankelijk van de woz-waarde. De gezinssamenstelling (een- of meerpersoonshuishouden) is niet relevant omdat de tarieven van de watersysteemheffing niet afhankelijk zijn van de huishoudensomvang.

Profiel 4 en profiel 5 hebben betrekking op grondeigenaren. Het is lastig om deze twee profielen te vergelijken. Profiel 4 is een agrariër met 25 hectare grond en opstallen met een woz-waarde van 240.000 euro. Hij betaalt een heffing ongebouwd

en een heffing gebouwd. Profiel 5 is een eigenaar van een natuurterrein van 1000 hectare. Deze betaalt de heffing natuur. De twee profielen betalen dus verschillende heffingen. De hoogte van de heffingen is afhankelijk van het aantal hectaren en van de waarde van eventuele opstallen. De stijging van de heffing natuur in euro's is beperkt in vergelijking met die van het heffing ongebouwd (zie paragraaf 3.4 en paragraaf 3.5). Omdat natuurterreinen vaak een grote omvang hebben kan de lastenstijging in euro's toch aanzienlijk zijn, in ons voorbeeld meer dan 100 euro wanneer de bijdrage door het waterschap direct ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening. De agrariër heeft een kleiner areaal grond, maar we zagen dat de stijging in euro's per hectare hoger is dan bij de heffing natuur. De agrariër in ons voorbeeld betaalt circa 93 euro per jaar meer bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening.

De laatste twee profielen hebben betrekking op niet-agrarische bedrijven. Beide betalen een heffing gebouwd. De lastenstijging is daarmee direct evenredig aan de hoogte van de woz-waarde.

De waterschappen hebben onderzocht hoe zij besparingen kunnen realiseren om de lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP te minimaliseren. Het effect van de besparingen op de tarief- en lastendrukontwikkeling wordt niet onderzocht in dit rapport omdat het niet mogelijk is om dit nu op waterschapsniveau uit te werken. De lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP moet dan ook niet in absolute termen worden geïnterpreteerd, maar als afwijking van de ontwikkeling zonder deze bijdrage.

Waterschappen hebben ook voorstellen gedaan waarmee besparingen kunnen worden gerealiseerd in de waterketen. Dit zou betekenen dat de tarieven van de zuiveringsheffing, die verder in dit rapport buiten beschouwing blijft) worden verlaagd. Het bedrag dat een belastingbetaler betaalt voor de zuiveringsheffing is afhankelijk van de grootte van het huishouden (een- of meerpersoonshuishouden) en mate waarin het afvalwater vervuild is (bedrijven). Een meerpersoonshuishouden betaalt drie keer zo veel als een eenpersoonshuishouden. Een verlaging van de zuiveringsheffing heeft ook een sterker effect op het tarief van een meerpersoonshuishouden dan van een eenpersoonshuishouden. Een sterker vervuilend bedrijf profiteert ook meer van een lagere zuiveringsheffing dan een minder sterk vervuilend bedrijf.

5. Conclusies

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) wordt tot 2010 volledig bekostigd door het Rijk. Het is de bedoeling dat waterschappen vanaf 2011 jaarlijks gezamenlijk 81 miljoen euro bijdragen. De hoogte van de individuele bijdragen van de verschillende waterschappen is afhankelijk van het relatieve aantal huishoudens in een waterschap en de relatieve waarde van het onroerend goed binnen een waterschap.

In dit rapport onderzoeken wij hoe hoog de bijdrage per waterschap is en welke gevolgen deze bijdrage heeft voor de lastendruk van de belastingbetaler. Hieronder volgen allereerst puntsgewijs de conclusies.

5.1. Samenvatting en conclusies

Bijdrage per waterschap

- De totale bijdrage per waterschap wordt verdeeld op basis van het relatieve aantal huishoudens en de relatieve woz-waarde. Uit de berekeningen blijkt dat bij deze maatstaven de bijdrage uiteenloopt van 877 duizend euro tot 7.727 duizend euro per waterschap.
- De bijdrage wordt verdeeld op basis van maatstaven die geen direct verband hebben met de opbrengst uit de watersysteemheffing. Hierdoor zijn er aanzienlijke verschillen in de procentuele stijging van de opbrengsten uit de watersysteemheffing ten opzichte van die van 2010. Dit loopt uiteen van 3,8 procent tot 16,3 procent.

Tariefontwikkeling per waterschap

Waterschappen hebben hogere lasten doordat zij bij moeten dragen aan het HWBP. Het wetsvoorstel voorziet dan ook dat de tarieven van één van de waterschapsheffingen, de watersysteemheffing, door waterschappen worden verhoogd. De tariefontwikkeling is onder meer afhankelijk van de manier waarop de waterschappen de bijdrage verwerken in de begroting. De bijdrage kan in één keer ten laste worden gebracht van de exploitatierekening. De bijdrage kan ook worden geactiveerd (op de balans gezet) en vervolgens over meerdere jaren worden afgeschreven. In dit rapport kijken wij wat de tariefontwikkeling is wanneer waterschappen ofwel de bijdrage ieder jaar ten laste brengen van de exploitatierekening, ofwel wanneer zij deze ieder jaar activeren. Waterschappen kunnen dit in de praktijk afwisselen. De in het rapport geschetste lastenontwikkeling laat dus twee uiterste ontwikkelingen zien.

- Wanneer waterschappen de bijdrage jaarlijks ten laste brengen van de exploitatierekening stijgen de lasten voor waterschappen in één keer, om dan gelijk te blijven wanneer er verder niets zou veranderen. Wanneer de waterschappen de bijdrage activeren en afschrijven stijgen de lasten voor de waterschappen geleidelijk. Ze stijgen wel over meerdere jaren (bij een

afschrijftermijn van 35 jaar is ook sprake van een stijging van de lasten gedurende 35 jaar). Daarna blijven ze gelijk (afgezien van andere veranderingen).

- Dit betekent ook dat de tarieven van de watersysteemheffing eenmalig (sterk) stijgen wanneer waterschappen de bijdrage verwerken via de exploitatie rekening. Het bedrag dat de belastingbetaler jaarlijks meer betaalt als gevolg van de bijdrage blijft wel gelijk als al het overige gelijk blijft.
- De tarieven van de watersysteemheffing stijgen geleidelijker wanneer de waterschappen de bijdrage jaarlijks activeren en afschrijven. Het tarief blijft stijgen gedurende de gekozen afschrijvingstermijn en de stijging is uiteindelijk groter dan bij verwerking via de exploitatierekening.
- De absolute stijging (in euro's) van de tarieven is onder meer afhankelijk van de bijdrage die van het waterschap wordt verwacht, de grondslag (meer hectares betekent een wat kleinere stijging van het tarief) en de kostentoedelingspercentages in het waterschap.
- De procentuele stijging is groter in waterschappen waar de tarieven voor de watersysteemheffing laag zijn. De waterschappen hebben in het 'Storm werkdokument'⁴⁰ aangegeven dat zij verwachten de lastenstijging teniet te kunnen doen door onder meer doelmatiger te gaan werken binnen het waterbeheer. De lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP moet dan ook niet in absolute termen worden geïnterpreteerd, maar als afwijking van de ontwikkeling zonder deze bijdrage.
- De maatregelen die de waterschappen voorstellen (onder meer opschaling, meer samenwerking door waterschappen met gemeenten, met het Rijk en onderling) leiden pas na enkele jaren tot lagere kosten, bijvoorbeeld door frictiekosten bij het opzetten van samenwerkingsverbanden. In 2020 verwachten waterschappen circa 197 miljoen euro te kunnen besparen in het watersysteem.⁴¹ Dat is 18 procent van de opbrengst uit de watersysteemheffing in 2010. De stijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP zou daarmee dus op macroniveau teniet worden gedaan. Het is echter niet zeker dat de stijgingen ook per waterschap teniet kunnen worden gedaan. De besparingsmogelijkheden per waterschap zijn onder meer afhankelijk van de mate waarin een waterschap nu al samenwerkt met andere waterschappen en overheden.

⁴⁰ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april

⁴¹ Projectteam Storm (2010), *Storm Werkdocument*, Den Haag: Unie van Waterschappen, 21 april., blz. 25.

Lastenontwikkeling belastingbetaler

Tabel 4 Overzicht profielen en watersysteemheffingen die zij betalen

		Ingezetenenheffing	Heffing gebouwd	Heffing ongebouwd	Heffing natuur
Profiel 1	Huishouden in huurwoning	*			
Profiel 2	Huishouden in koopwoning 200.000 euro	*	*		
Profiel 3	Huishouden in koopwoning 600.000 euro	*	*		
Profiel 4	Agrariër 25 ha, woz-waarde 240.00 euro		*	*	
Profiel 5	Eigenaar 1000 ha natuurgrond				*
Profiel 6	Niet-agrarisch bedrijf, 2,4 miljoen euro		*		
Profiel 7	Niet-agrarisch bedrijf, 12 miljoen euro		*		

De belastingbetaler kan een aanslag ontvangen voor meer dan één van de heffingen die deel uitmaken van de watersysteemheffing. Wij hebben daarom de lastenontwikkeling onderzocht voor zeven profielen. In tabel 4 zijn de profielen weergegeven. Ook wordt hier weergegeven welke watersysteemheffing(en) elk profiel betaalt.

- In tabel 4 is te zien dat profiel 1 (huishoudens huurwoning) en profiel 6 en profiel 7 (niet-agrarisch bedrijf) één watersysteemheffing betalen. De lastenontwikkeling loopt bij deze profielen dan ook parallel aan de ontwikkeling van het tarief dat zij betalen.
- De eerste drie profielen hebben betrekking op huishoudens. Omdat het huishouden met een huurwoning alleen de ingezetenenheffing betaalt is de stijging in euro's ook het laagst voor dit profiel (profiel 1).
- De twee huishoudens met een koopwoning verschillen in woz-waarde. De stijging is het hoogst voor het huishouden met de hoogste woz-waarde (profiel 3).
- De lastenontwikkeling voor huishoudens als gevolg van de bijdrage aan het HWBP is dus afhankelijk van de woonsituatie. De lastenstijging is groter voor

eigenwoningbezitters dan voor huurders en de stijging is afhankelijk van de woz-waarde.

- Profiel 4 is een agrariër met 25 hectare grond en opstallen met een woz-waarde van 240.000 euro. Hij betaalt een heffing ongebouwd en een heffing gebouwd. De agrariër in ons voorbeeld betaalt circa 93 euro per jaar meer bij verwerking van de bijdrage via de exploitatierekening. De lastenontwikkeling voor agrariërs in het algemeen is afhankelijk van de woz-waarden, het aantal hectaren grond en het waterschap waar de agrariër onder valt.
- Profiel 5 is een eigenaar van een natuurterrein van 1000 hectare. Deze betaalt de heffing natuur. De stijging van de heffing natuur in euro's is beperkt in vergelijking met die van het heffing ongebouwd (zie paragraaf 3.4 en paragraaf 3.5). Omdat natuurterreinen vaak een grote omvang hebben kan de lastenstijging in euro's toch aanzienlijk zijn. In het hier gekozen voorbeeld stijgt de watersysteemheffing gemiddeld meer dan 100 euro wanneer de bijdrage door het waterschap direct ten laste wordt gebracht van de exploitatierekening.
- De laatste twee profielen hebben betrekking op niet-agrarische bedrijven. Beide betalen een heffing gebouwd. De lastenstijging is daarmee ook evenredig aan de hoogte van de woz-waarde.
- De waterschappen willen de lastenstijging als gevolg van de bijdrage aan het HWBP compenseren. Ze verwachten te kunnen bezuinigen, vooral door intensiever samen te werken met andere overheden. Als de besparingen worden gerealiseerd heeft dit deels gevolgen voor de watersysteemheffing: de stijging zal dan beperkter zijn dan we in dit rapport weergeven, of mogelijk zelfs teniet worden gedaan.

Bijlage 1 Berekening bijdrage per waterschap

In tabel 5 is weergegeven hoe hoog de bijdrage per waterschap is in het jaar 2011, volgens de nu beschikbare gegevens. De hoogte van de bijdrage is conform het wetsvoorstel en het Storm Werkdocument van de Unie van Waterschappen bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:

1. de helft van de bijdrage wordt gebaseerd op het aantal huishoudens in de een waterschap in vergelijking met het totale aantal huishoudens in alle waterschappen.
2. de andere helft van de bijdrage wordt gebaseerd op de woz-waarde van gebouwen in het waterschapsgebied in vergelijking met de totale woz-waarde van alle gebouwen in alle waterschappen.

Tabel 5 Jaarlijkse bijdrage per waterschap op basis van begrotingscijfers 2010

Waterschap	Aandeel op basis van aantal huishoudens	Aandeel op basis van woz-waarde	Totale bijdrage
Aa en Maas	1.706.400	1.969.300	3.675.700
Amstel, Gooi en Vecht	3.222.500	4.050.000	7.272.400
Brabantse Delta	1.843.100	2.042.700	3.885.800
De Dommel	2.036.900	2.383.200	4.420.100
De Stichtse Rijnlanden	1.799.100	2.022.700	3.821.800
Delfland	2.755.700	2.745.600	5.501.300
Fryslân	1.605.300	1.292.100	2.897.400
Groot Salland	913.800	869.100	1.783.000
Hollands Noorderkwartier	2.729.000	2.461.600	5.190.600
Hollandse Delta	2.117.800	1.950.200	4.068.000
Hunze en Aa's	1.061.300	824.900	1.886.200
Noorderzijlvest	859.100	638.600	1.497.700
Peel en Maasvallei	945.300	899.400	1.844.700
Reest en Wieden	532.100	475.100	1.007.200
Regge en Dinkel	1.474.500	1.263.000	2.737.500
Rijn en IJssel	1.528.000	1.456.900	2.984.900
Rijnland	2.996.500	3.423.500	6.420.100
Rivierenland	2.217.100	2.210.600	4.427.700
Roer en Overmaas	1.855.000	1.471.700	3.326.700
Schieland en de Krimpenerwaard	1.489.300	1.288.600	2.778.000
Vallei en Eem	1.467.400	1.621.400	3.088.900
Velt en Vecht	484.300	392.300	876.600
Veluwe	1.026.900	1.115.200	2.142.100
Scheldestromen	951.900	908.000	1.859.900
Zuiderzeeland	881.700	724.200	1.605.900

Scheldestromen verwijst naar het waterschap dat tot stand komt wanneer de twee Zeeuwse waterschappen (Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Eilanden) samengaan. Dat zal zijn vanaf januari 2011.

Bijdragen zijn afgerond op honderdtallen.

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de gegevens die door de Unie van Waterschappen zijn opgevraagd via het financiële deel van de vragenlijst Waterschapspeil 2010. Deze vragenlijst wordt jaarlijks opgestuurd aan alle waterschappen. Er wordt onder meer gevraagd wat volgens de begroting van 2010 de grondslag is voor de verschillende heffingen (aantal ingezetenen, woz-waarde, aantal hectaren). De gegevens die de waterschappen aanleveren worden gecontroleerd op onder meer consistentie door de Unie van Waterschappen, het CBS en COELO.

Berekening bijdrage op basis van aantal huishoudens

De bijdrage aan de helft van het bedrag, 40,5 miljoen euro, wordt bepaald op basis van het relatieve aantal huishoudens. In het wetsvoorstel waarin de bijdrage van de waterschappen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt geregeld, is het aantal huishoudens gelijk aan het aantal ingezetenen volgens artikel 116, onder a van de Waterschapswet. Dat is *degene die () bij het begin van het jaar woonplaats heeft in het gebied van het waterschap en die aldaar gebruik heeft van woonruimte*, met dien verstande dat gebruik van een woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door één lid van dat huishouden. De ingezetenenheffing is dus, anders dan de naam suggereert, een heffing van huishoudens. Daarom is het aantal ingezetenen dat wordt opgegeven in de vragenlijst Waterschapspeil 2010 een indicator voor het aantal huishoudens zoals bedoeld in de wet. De bijdrage per waterschap in tabel 5 is berekend op dit begrote aantal huishoudens.⁴²

Bijdrage op basis van woz-waarde

De bijdrage per waterschap voor de overige 40,5 miljoen euro wordt bepaald op basis van de totale woz-waarde van gebouwen in een waterschap in vergelijking met de totale woz-waarde in Nederland. De woz-waarde vormt de grondslag voor de heffing gebouwd. Ook deze wordt opgevraagd in het financiële deel van de vragenlijst Waterschapspeil. De berekeningen in tabel 5 zijn dan ook gebaseerd op de gegevens uit de ingevulde vragenlijsten uit 2010. De peildatum voor de woz-waarden in 2010 is 1 januari 2009.⁴³

Een kanttekening bij deze gegevens is dat het nadrukkelijk gaat om begrote woz-waarden. Wij verwachten dat het verschil tussen begrote waarden en gerealiseerde waarden groter is bij de woz-waarde dan bij het aantal huishoudens. Dit komt omdat het veel lastiger is om de ontwikkeling van de woz-waarde te begroten dan de mutatie van het aantal ingezetenen. De woz-waarde van ieder object wordt sinds 2007

⁴² Voor bijvoorbeeld Aa en Maas is de berekening als volgt. Volgens de gegevens uit de vragenlijsten is het totaal aantal ingezetenen in Nederland 6.811.890. In Aa en Maas zijn volgens de begroting 2010 287.000 ingezetenen. $287.000/6811890 * 40,5 = 1.706$ duizend euro.

⁴³ Dit is bepaald in de Wet WOZ, Artikel 18, lid 2.

jaarlijks opnieuw vastgesteld. Op het moment dat de begroting wordt vastgesteld (november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) is de definitieve ontwikkeling van de woz-waarden nog niet bekend. Waterschappen hebben alleen een indicatie van de ontwikkeling.

Wanneer de jaarrekening wordt opgesteld is meer duidelijkheid over de totale woz-waarde in het waterschapsgebied. Zoals eerder aangegeven zal de jaarrekening 2010 pas in juli 2011 worden vastgesteld. De jaarrekeningen 2009 zijn wel gepubliceerd. De totale woz-waarden van de gebouwd wordt echter niet altijd als afzonderlijk getal gepubliceerd in de jaarrekening. De achterliggende gegevens hebben wij zoals aangegeven niet. Een bijkomend probleem is dat de peildatum van de woz-waarde in de jaarrekening 2009 en de begroting 2010 verschilt.

Omdat er kanttekeningen zijn bij de gebruikte gegevens is het raadzaam de waterschappen zelf opgaaf te laten doen van de totale woz-waarde binnen het waterschapsgebied en de definitieve bijdrage hier op te baseren. Het wetsvoorstel bepaalt dat de waterschappen zelf eenmaal per vier jaar de voor de berekening benodigde gegevens leveren.

Bijlage 2 Waar blijft de 81 miljoen euro van het Rijk?

Omdat de waterschappen 81 miljoen euro zullen bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma hoeft het Rijk hier 81 miljoen euro minder aan te besteden. Een interessante vraag is natuurlijk wat dit betekent voor de belastingbetaler. De 81 miljoen euro die het Rijk besteedde aan het HWBP was immers afkomstig uit de belastingopbrengsten.

Er wordt momenteel vooral gezocht naar manieren om te bezuinigen. Dit betekent dat de tarieven van de andere belastingen als gevolg van de bijdrage niet zullen worden verlaagd. Het gevolg is dat er iets meer kan worden uitgegeven of minder hoeft te worden bezuinigd op andere begrotingsposten. Waar het geld dan blijft is niet te zeggen. Een euro is een euro en waar die vandaan komt maakt voor de besteding niet uit.

Bijlage 3 Gegevens per waterschap

Op de volgende pagina's zijn de gegevens per waterschap weergegeven.

Aa en Maas		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	38	0,99	2,14	6,39	2,6	5,7	17,0	3,71	9,9
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0204	0,0006	0,0012	0,0036	2,8	5,9	17,8	0,0021	10,3
Ongebouwd	50	1,06	2,28	6,80	2,1	4,5	13,6	3,95	7,90
Natuur	2,40	0,05	0,11	0,34	2,2	4,7	14,0	0,20	8,15
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	38	0,99	2,14	6,39	2,6	5,7	17,0	3,71	9,9
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	78	2,12	4,57	13,65	2,7	5,8	17,4	7,94	10,1
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	160	4,38	9,43	28	2,7	5,9	17,6	16,4	10,2
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.300	28	60	179	2,1	4,6	13,7	104	8,0
Profiel 5 (natuurterrein)	2.400	52	113	337	2,2	4,7	14,0	196	8,2
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	490	14	29	87	2,8	5,9	17,8	51	10,3
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.452	68	146	436	2,8	5,9	17,8	253	10,3

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 6,8 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) 50,05+6,8=56,85 euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Amstel, Gooi en Vecht		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	81	2,15	4,64	13,85	2,6	5,7	17,0	8,05	9,9
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0128	0,0003	0,0007	0,0021	2,6	5,6	16,8	0,0012	9,8
Ongebouwd	52	1,45	3,12	9,33	2,8	6,1	18,1	5,42	10,53
Natuur	5,58	0,03	0,05	0,16	0,5	1,0	2,9	0,09	1,70
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	81	2,15	4,64	13,85	2,6	5,7	17,0	8,05	9,9
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	107	2,82	6,07	18,14	2,6	5,7	17,0	10,55	9,9
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	158	4,16	8,95	27	2,6	5,7	16,9	15,5	9,8
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.318	37	80	238	2,8	6,1	18,1	139	10,5
Profiel 5 (natuurterrein)	5.580	25	55	163	0,5	1,0	2,9	95	1,7
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	307	8	17	52	2,6	5,6	16,8	30	9,8
Profiel 7 (groter bedrijf)	1.533	40	86	258	2,6	5,6	16,8	150	9,8

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 9,33 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $51,5+9,33=60,83$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Brabantse Delta		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorïeën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	42	1,01	2,17	6,47	2,4	5,2	15,5	3,76	9,0
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0243	0,0006	0,0013	0,0038	2,4	5,2	15,5	0,0022	9,0
Ongebouwd	34	0,86	1,86	5,56	2,6	5,5	16,5	3,23	9,57
Natuur	1,62	0,04	0,09	0,26	2,5	5,3	15,8	0,15	9,19
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	42	1,01	2,17	6,47	2,4	5,2	15,5	3,76	9,0
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	90	2,18	4,70	14,02	2,4	5,2	15,5	8,15	9,0
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	188	4,53	9,76	29	2,4	5,2	15,5	16,9	9,0
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	838	21	46	137	2,5	5,5	16,4	80	9,5
Profiel 5 (natuurterrein)	1.620	40	86	256	2,5	5,3	15,8	149	9,2
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	583	14	30	91	2,4	5,2	15,5	53	9,0
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.916	70	152	453	2,4	5,2	15,5	264	9,0

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 5,56 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $33,78+5,56=39,34$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

De Dommel		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	28	1,21	2,60	7,77	4,3	9,2	27,4	4,52	16,0
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0123	0,0005	0,0012	0,0035	4,4	9,4	28,2	0,0020	16,4
Ongebouwd	25	1,12	2,41	7,18	4,5	9,8	29,2	4,18	17,01
Natuur	1	0,03	0,06	0,19	3,2	6,8	20,3	0,11	11,78
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	28	1,21	2,60	7,77	4,3	9,2	27,4	4,52	16,0
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	53	2,28	4,92	14,68	4,3	9,3	27,8	8,54	16,1
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	102	4,43	9,55	28,52	4,3	9,4	28,0	16,58	16,3
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	643	29,21	62,91	187,85	4,5	9,8	29,2	109,22	17,0
Profiel 5 (natuurterrein)	950	29,93	64,45	192,47	3,2	6,8	20,3	111,90	11,8
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	295	12,90	27,80	83,00	4,4	9,4	28,2	48,26	16,4
Profiel 7 (groter bedrijf)	1.474	64,52	138,98	415,00	4,4	9,4	28,2	241,28	16,4

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 7,18 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $24,55+7,18=31,74$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

De Stichtse Rijnlanden		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	66	1,28	2,76	8,25	2,0	4,2	12,6	4,80	7,3
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0234	0,0005	0,0011	0,0033	2,2	4,7	14,1	0,0019	8,2
Ongebouwd	61	1,50	3,23	9,66	2,5	5,3	15,9	5,61	9,25
Natuur	4,60	0,11	0,23	0,69	2,3	5,0	15,0	0,40	8,71
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	66	1,28	2,76	8,25	2,0	4,2	12,6	4,80	7,3
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	113	2,31	4,97	14,85	2,1	4,4	13,2	8,64	7,7
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	206	4,36	9,39	28	2,1	4,6	13,6	16,3	7,9
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.573	39	83	249	2,5	5,3	15,8	145	9,2
Profiel 5 (natuurterrein)	4.600	107	231	689	2,3	5,0	15,0	400	8,7
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	562	12	27	79	2,2	4,7	14,1	46	8,2
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.808	62	133	396	2,2	4,7	14,1	230	8,2

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 9,66 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $60,68+9,66=70,34$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Delfland		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	100	1,90	4,10	12,25	1,9	4,1	12,3	7,12	7,1
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0175	0,0004	0,0008	0,0023	2,1	4,4	13,2	0,0013	7,7
Ongebouwd	181	3,95	8,51	25,40	2,2	4,7	14,0	14,77	8,15
Natuur	3,41	0,07	0,16	0,47	2,2	4,6	13,9	0,28	8,07
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	100	1,90	4,10	12,25	1,9	4,1	12,3	7,12	7,1
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	135	2,62	5,65	16,87	1,9	4,2	12,5	9,81	7,3
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	205	4,06	8,74	26	2,0	4,3	12,8	15,2	7,4
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	3.474	76	163	486	2,2	4,7	14,0	283	8,1
Profiel 5 (natuurterrein)	3.410	74	158	473	2,2	4,6	13,9	275	8,1
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	420	9	19	55	2,1	4,4	13,2	32	7,7
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.100	43	93	277	2,1	4,4	13,2	161	7,7

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 25,4 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) 181,29+25,4=206,69 euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Fryslân		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	64	0,77	1,67	4,98	1,2	2,6	7,8	2,90	4,6
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0449	0,0006	0,0013	0,0038	1,3	2,8	8,4	0,0022	4,9
Ongebouwd	54	0,66	1,42	4,23	1,2	2,6	7,8	2,46	4,56
Natuur	3,18	0,04	0,08	0,25	1,2	2,6	7,8	0,14	4,56
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	64	0,77	1,67	4,98	1,2	2,6	7,8	2,90	4,6
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	153	1,95	4,20	12,55	1,3	2,7	8,2	7,30	4,8
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	333	4,30	9,27	28	1,3	2,8	8,3	16,1	4,8
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.457	18	38	115	1,2	2,6	7,9	67	4,6
Profiel 5 (natuurterrein)	3.180	39	83	249	1,2	2,6	7,8	145	4,6
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	1.078	14	30	91	1,3	2,8	8,4	53	4,9
Profiel 7 (groter bedrijf)	5.388	71	152	454	1,3	2,8	8,4	264	4,9

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 4,23 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) 53,95+4,23=58,18 euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Groot Salland		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	56	0,84	1,82	5,43	1,5	3,3	9,7	3,16	5,7
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0397	0,0006	0,0013	0,0039	1,5	3,3	9,7	0,0022	5,6
Ongebouwd	57	0,86	1,85	5,52	1,5	3,3	9,7	3,21	5,66
Natuur	2,56	0,04	0,08	0,25	1,5	3,2	9,6	0,14	5,57
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	56	0,84	1,82	5,43	1,5	3,3	9,7	3,16	5,7
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	135	2,04	4,40	13,14	1,5	3,3	9,7	7,64	5,7
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	294	4,44	9,57	29	1,5	3,3	9,7	16,6	5,6
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.513	23	49	147	1,5	3,3	9,7	86	5,7
Profiel 5 (natuurterrein)	2.560	38	82	245	1,5	3,2	9,6	143	5,6
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	954	14	31	93	1,5	3,3	9,7	54	5,6
Profiel 7 (groter bedrijf)	4.770	72	155	463	1,5	3,3	9,7	269	5,6

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 5,52 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $56,7+5,52=62,22$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Hollands Noorderkwartier		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	75	1,03	2,21	6,61	1,4	3,0	8,9	3,84	5,2
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0406	0,0006	0,0013	0,0038	1,5	3,1	9,3	0,0022	5,4
Ongebouwd	86	1,38	2,98	8,90	1,6	3,5	10,3	5,18	6,00
Natuur	4,10	0,06	0,13	0,38	1,4	3,1	9,3	0,22	5,39
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	75	1,03	2,21	6,61	1,4	3,0	8,9	3,84	5,2
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	156	2,21	4,75	14,19	1,4	3,1	9,1	8,25	5,3
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	318	4,56	9,82	29	1,4	3,1	9,2	17,1	5,4
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	2.044	33	70	210	1,6	3,4	10,3	122	6,0
Profiel 5 (natuurterrein)	4.100	59	127	380	1,4	3,1	9,3	221	5,4
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	973	14	30	91	1,5	3,1	9,3	53	5,4
Profiel 7 (groter bedrijf)	4.867	71	152	454	1,5	3,1	9,3	264	5,4

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 8,9 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) 86,35+8,9=95,25 euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Hollandse Delta		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	70	1,22	2,63	7,86	1,7	3,7	11,2	4,57	6,5
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0289	0,0005	0,0011	0,0033	1,8	3,8	11,4	0,0019	6,6
Ongebouwd	90	1,71	3,68	10,99	1,9	4,1	12,2	6,39	7,08
Natuur	2,66	0,04	0,08	0,23	1,3	2,9	8,7	0,13	5,04
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	70	1,22	2,63	7,86	1,7	3,7	11,2	4,57	6,5
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	128	2,25	4,84	14,46	1,8	3,8	11,3	8,41	6,6
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	244	4,30	9,27	28	1,8	3,8	11,4	16,1	6,6
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	2.100	40	85	255	1,9	4,1	12,1	148	7,1
Profiel 5 (natuurterrein)	2.661	36	77	231	1,3	2,9	8,7	134	5,0
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	694	12	27	79	1,8	3,8	11,4	46	6,6
Profiel 7 (groter bedrijf)	3.469	62	133	396	1,8	3,8	11,4	230	6,6

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 10,99 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $90,3 + 10,99 = 101,29$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Hunze en Aa's		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	54	0,71	1,52	4,54	1,3	2,8	8,4	2,64	4,9
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0460	0,0006	0,0014	0,0041	1,4	3,0	8,9	0,0024	5,2
Ongebouwd	49	0,70	1,51	4,52	1,4	3,1	9,3	2,63	5,39
Natuur	2,92	0,03	0,06	0,19	1,0	2,2	6,6	0,11	3,83
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	54	0,71	1,52	4,54	1,3	2,8	8,4	2,64	4,9
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	146	1,98	4,27	12,74	1,4	2,9	8,7	7,41	5,1
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	330	4,53	9,76	29	1,4	3,0	8,8	16,9	5,1
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.329	19	41	123	1,4	3,1	9,2	71	5,4
Profiel 5 (natuurterrein)	2.920	30	64	193	1,0	2,2	6,6	112	3,8
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	1.105	15	33	98	1,4	3,0	8,9	57	5,2
Profiel 7 (groter bedrijf)	5.524	76	165	492	1,4	3,0	8,9	286	5,2

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 4,52 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $48,74 + 4,52 = 53,26$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Noorderzijlvest		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	52	0,69	1,49	4,46	1,3	2,9	8,6	2,59	5,0
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0481	0,0007	0,0015	0,0044	1,4	3,0	9,1	0,0025	5,3
Ongebouwd	47	0,69	1,48	4,43	1,5	3,2	9,4	2,57	5,48
Natuur	3,45	0,05	0,11	0,32	1,5	3,1	9,4	0,19	5,46
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	52	0,69	1,49	4,46	1,3	2,9	8,6	2,59	5,0
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	148	2,05	4,42	13,19	1,4	3,0	8,9	7,67	5,2
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	340	4,77	10,26	31	1,4	3,0	9,0	17,8	5,2
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.291	19	41	121	1,5	3,1	9,4	70	5,5
Profiel 5 (natuurterrein)	3.450	50	109	324	1,5	3,1	9,4	188	5,5
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	1.154	16	35	105	1,4	3,0	9,1	61	5,3
Profiel 7 (groter bedrijf)	5.770	81	175	524	1,4	3,0	9,1	305	5,3

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 4,43 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $47,01 + 4,43 = 51,43$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Peel en Maasvallei		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	38	0,93	2,00	5,99	2,4	5,3	15,7	3,48	9,1
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0239	0,0006	0,0013	0,0037	2,4	5,2	15,7	0,0022	9,1
Ongebouwd	34	0,87	1,87	5,58	2,5	5,4	16,3	3,25	9,45
Natuur	1,94	0,04	0,09	0,26	2,1	4,5	13,6	0,15	7,89
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	38	0,93	2,00	5,99	2,4	5,3	15,7	3,48	9,1
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	86	2,09	4,51	13,47	2,4	5,3	15,7	7,83	9,1
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	181	4,42	9,53	28	2,4	5,2	15,7	16,5	9,1
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	833	21	45	135	2,5	5,4	16,2	79	9,4
Profiel 5 (natuurterrein)	1.940	41	88	263	2,1	4,5	13,6	153	7,9
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	574	14	30	90	2,4	5,2	15,7	52	9,1
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.868	70	150	449	2,4	5,2	15,7	261	9,1

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 5,58 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $34,35+5,58=39,94$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Reest en Wieden		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	83	1,05	2,27	6,77	1,3	2,7	8,1	3,94	4,7
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0383	0,0005	0,0011	0,0033	1,3	2,8	8,5	0,0019	4,9
Ongebouwd	42	0,55	1,19	3,57	1,3	2,8	8,5	2,07	4,94
Natuur	1,64	0,02	0,05	0,14	1,3	2,9	8,5	0,08	4,95
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	83	1,05	2,27	6,77	1,3	2,7	8,1	3,94	4,7
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	160	2,07	4,45	13,29	1,3	2,8	8,3	7,72	4,8
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	313	4,09	8,81	26	1,3	2,8	8,4	15,3	4,9
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.141	15	32	97	1,3	2,8	8,5	56	4,9
Profiel 5 (natuurterrein)	1.640	22	47	140	1,3	2,9	8,5	81	5,0
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	919	12	26	78	1,3	2,8	8,5	45	4,9
Profiel 7 (groter bedrijf)	4.596	61	131	391	1,3	2,8	8,5	227	4,9

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 3,57 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $41,97+3,57=45,54$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Regge en Dinkel		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorïeën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	44	0,89	1,91	5,70	2,0	4,3	12,9	3,31	7,5
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0317	0,0006	0,0014	0,0041	2,0	4,3	12,9	0,0024	7,5
Ongebouwd	48	0,96	2,07	6,17	2,0	4,3	12,9	3,59	7,48
Natuur	2,20	0,04	0,09	0,27	1,9	4,2	12,4	0,16	7,21
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	44	0,89	1,91	5,70	2,0	4,3	12,9	3,31	7,5
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	108	2,16	4,64	13,86	2,0	4,3	12,9	8,06	7,5
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	234	4,70	10,11	30	2,0	4,3	12,9	17,6	7,5
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.163	23	50	150	2,0	4,3	12,9	87	7,5
Profiel 5 (natuurterrein)	2.200	42	91	273	1,9	4,2	12,4	159	7,2
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	761	15	33	98	2,0	4,3	12,9	57	7,5
Profiel 7 (groter bedrijf)	3.804	76	164	490	2,0	4,3	12,9	285	7,5

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 6,17 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $47,92+6,17=54,09$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Rijn en IJssel		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	34	0,84	1,81	5,39	2,5	5,3	15,9	3,14	9,2
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0249	0,0006	0,0013	0,0040	2,5	5,4	16,0	0,0023	9,3
Ongebouwd	31	0,78	1,68	5,03	2,5	5,5	16,3	2,93	9,47
Natuur	1,31	0,03	0,06	0,19	2,3	4,9	14,7	0,11	8,57
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	34	0,84	1,81	5,39	2,5	5,3	15,9	3,14	9,2
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	84	2,08	4,48	13,38	2,5	5,4	16,0	7,78	9,3
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	183	4,57	9,83	29	2,5	5,4	16,0	17,1	9,3
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	832	21	45	135	2,5	5,4	16,3	79	9,5
Profiel 5 (natuurterrein)	1.310	30	65	193	2,3	4,9	14,7	112	8,6
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	598	15	32	96	2,5	5,4	16,0	56	9,3
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.988	75	161	479	2,5	5,4	16,0	279	9,3

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 5,03 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $30,9+5,03=35,93$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Rijnland		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	68	1,70	3,67	10,95	2,5	5,4	16,2	6,37	9,4
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0155	0,0004	0,0009	0,0026	2,6	5,7	17,0	0,0015	9,9
Ongebouwd	60	1,88	4,05	12,09	3,2	6,8	20,3	7,03	11,81
Natuur	4,00	0,09	0,19	0,58	2,2	4,8	14,4	0,33	8,36
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	68	1,70	3,67	10,95	2,5	5,4	16,2	6,37	9,4
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	99	2,52	5,43	16,21	2,6	5,5	16,4	9,42	9,5
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	161	4,15	8,95	27	2,6	5,6	16,6	15,5	9,7
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.370	43	92	276	3,1	6,8	20,2	161	11,7
Profiel 5 (natuurterrein)	4.000	89	193	575	2,2	4,8	14,4	334	8,4
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	371	10	21	63	2,6	5,7	17,0	37	9,9
Profiel 7 (groter bedrijf)	1.857	49	106	315	2,6	5,7	17,0	183	9,9

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 12,09 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $59,54+12,09=71,64$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Rivierenland		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorïeën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	65	1,11	2,39	7,15	1,7	3,7	11,0	4,16	6,4
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0312	0,0005	0,0011	0,0034	1,7	3,7	11,0	0,0020	6,4
Ongebouwd	55	0,95	2,04	6,08	1,7	3,7	11,0	3,54	6,40
Natuur	2,30	0,04	0,09	0,25	1,7	3,7	11,1	0,15	6,43
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	65	1,11	2,39	7,15	1,7	3,7	11,0	4,16	6,4
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	127	2,18	4,69	14,02	1,7	3,7	11,0	8,15	6,4
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	252	4,31	9,29	28	1,7	3,7	11,0	16,1	6,4
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.312	22	48	145	1,7	3,7	11,0	84	6,4
Profiel 5 (natuurterrein)	2.300	40	85	254	1,7	3,7	11,1	148	6,4
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	748	13	28	82	1,7	3,7	11,0	48	6,4
Profiel 7 (groter bedrijf)	3.740	64	138	412	1,7	3,7	11,0	240	6,4

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 6,08 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) 55,2+6,08=61,28 euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Roer en Overmaas		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	35	1,14	2,46	7,34	3,3	7,1	21,2	4,26	12,3
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0193	0,0006	0,0013	0,0038	3,1	6,7	19,9	0,0022	11,6
Ongebouwd	34	1,27	2,73	8,14	3,7	8,1	24,1	4,73	14,01
Natuur	1,77	0,04	0,09	0,27	2,3	5,0	15,0	0,15	8,74
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	35	1,14	2,46	7,34	3,3	7,1	21,2	4,26	12,3
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	73	2,33	5,03	15,01	3,2	6,9	20,5	8,73	11,9
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	150	4,72	10,16	30	3,1	6,8	20,2	17,6	11,7
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	803	30	64	192	3,7	8,0	23,9	111	13,9
Profiel 5 (natuurterrein)	1.770	41	89	266	2,3	5,0	15,0	155	8,7
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	463	14	31	92	3,1	6,7	19,9	54	11,6
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.316	72	154	460	3,1	6,7	19,9	268	11,6

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 8,14 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $33,78+8,14=41,92$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Scheldestromen		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	84	0,80	1,71	5,12	0,9	2,0	6,1	2,98	3,5
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0596	0,0006	0,0013	0,0038	1,0	2,1	6,3	0,0022	3,7
Ongebouwd	61	0,66	1,41	4,22	1,1	2,3	6,9	2,45	4,02
Natuur	4,50	0,04	0,08	0,24	0,8	1,8	5,4	0,14	3,15
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	84	0,80	1,71	5,12	0,9	2,0	6,1	2,98	3,5
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	203	1,96	4,23	12,63	1,0	2,1	6,2	7,35	3,6
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	442	4,30	9,26	28	1,0	2,1	6,3	16,1	3,6
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.670	18	38	115	1,1	2,3	6,9	67	4,0
Profiel 5 (natuurterrein)	4.503	38	82	244	0,8	1,8	5,4	142	3,1
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	1.431	14	30	90	1,0	2,1	6,3	52	3,7
Profiel 7 (groter bedrijf)	7.155	70	151	451	1,0	2,1	6,3	262	3,7

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 4,22 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $61,06 + 4,22 = 65,28$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Schieland en de Krimpenerwaard								Verwerking bijdrage	
								via exploitatierekening	
		Activering en afschrijving van de bijdrage							
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorïeën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	70	1,48	3,19	9,54	2,1	4,6	13,7	5,54	8,0
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0202	0,0005	0,0010	0,0030	2,3	5,0	15,1	0,0018	8,8
Ongebouwd	91	2,11	4,54	13,54	2,3	5,0	14,8	7,87	8,62
Natuur	2,78	0,06	0,14	0,41	2,3	4,9	14,8	0,24	8,58
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	70	1,48	3,19	9,54	2,1	4,6	13,7	5,54	8,0
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	110	2,43	5,24	15,63	2,2	4,8	14,2	9,09	8,3
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	191	4,33	9,32	28	2,3	4,9	14,6	16,2	8,5
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	2.331	54	116	346	2,3	5,0	14,8	201	8,6
Profiel 5 (natuurterrein)	2.780	64	137	410	2,3	4,9	14,8	239	8,6
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	485	11	25	73	2,3	5,0	15,1	43	8,8
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.426	57	123	366	2,3	5,0	15,1	213	8,8

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 13,54 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $91,3+13,54=104,85$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Vallei en Eem		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	37	1,41	3,03	9,04	3,8	8,3	24,7	5,26	14,4
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0128	0,0005	0,0011	0,0032	3,8	8,3	24,7	0,0018	14,4
Ongebouwd	29	1,12	2,42	7,22	3,8	8,3	24,8	4,20	14,39
Natuur	1,26	0,05	0,10	0,31	3,9	8,3	24,8	0,18	14,42
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	37	1,41	3,03	9,04	3,8	8,3	24,7	5,26	14,4
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	62	2,39	5,15	15,37	3,8	8,3	24,7	8,93	14,4
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	113	4,36	9,38	28	3,8	8,3	24,7	16,3	14,4
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	760	29	63	188	3,8	8,3	24,7	109	14,4
Profiel 5 (natuurterrein)	1.260	49	105	313	3,9	8,3	24,8	182	14,4
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	307	12	25	76	3,8	8,3	24,7	44	14,4
Profiel 7 (groter bedrijf)	1.536	59	127	380	3,8	8,3	24,7	221	14,4

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 7,22 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $29,18+7,22=36,4$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Velt en Vecht		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	52	0,81	1,74	5,18	1,5	3,3	9,9	3,01	5,8
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0379	0,0006	0,0013	0,0038	1,5	3,3	9,9	0,0022	5,8
Ongebouwd	48	0,74	1,59	4,76	1,5	3,3	9,9	2,77	5,78
Natuur	1,04	0,02	0,03	0,10	1,6	3,3	10,0	0,06	5,81
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	52	0,81	1,74	5,18	1,5	3,3	9,9	3,01	5,8
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	128	1,98	4,26	12,71	1,5	3,3	9,9	7,39	5,8
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	279	4,32	9,29	28	1,5	3,3	9,9	16,1	5,8
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.287	20	43	128	1,5	3,3	9,9	74	5,8
Profiel 5 (natuurterrein)	1.040	16	35	104	1,6	3,3	10,0	60	5,8
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	909	14	30	90	1,5	3,3	9,9	52	5,8
Profiel 7 (groter bedrijf)	4.545	70	151	451	1,5	3,3	9,9	262	5,8

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 4,76 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $47,86+4,76=52,62$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Veluwe		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	42	1,06	2,29	6,83	2,5	5,5	16,4	3,97	9,5
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0219	0,0006	0,0012	0,0036	2,5	5,5	16,4	0,0021	9,5
Ongebouwd	48	1,22	2,63	7,87	2,5	5,5	16,3	4,57	9,47
Natuur	1,57	0,04	0,08	0,25	2,5	5,4	16,1	0,15	9,34
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	42	1,06	2,29	6,83	2,5	5,5	16,4	3,97	9,5
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	85	2,18	4,68	13,99	2,5	5,5	16,4	8,13	9,5
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	173	4,40	9,48	28	2,5	5,5	16,4	16,5	9,5
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	1.260	32	69	205	2,5	5,5	16,3	119	9,5
Profiel 5 (natuurterrein)	1.570	39	84	252	2,5	5,4	16,1	147	9,3
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	525	13	29	86	2,5	5,5	16,4	50	9,5
Profiel 7 (groter bedrijf)	2.625	67	144	430	2,5	5,5	16,4	250	9,5

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 7,87 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $48,3+7,87=56,17$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.

Zuiderzeeland		Activering en afschrijving van de bijdrage						Verwerking bijdrage via exploitatierekening	
		Stijging in euro's of % woz-waarde t.o.v. 2010			Mutatie in procenten t.o.v. 2010			Stijging in euro's of % woz-waarde	Stijging in procenten
Belastingcategorieën	Tarieven in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Ingezetenen	73	0,72	1,56	4,66	1,0	2,1	6,4	2,71	3,7
Gebouwd (% woz-waarde)	0,0542	0,0006	0,0012	0,0037	1,1	2,3	6,9	0,0022	4,0
Ongebouwd	87	0,92	1,99	5,94	1,1	2,3	6,9	3,45	3,99
Natuur	8,04	0,09	0,18	0,55	1,1	2,3	6,9	0,32	3,99
Profielen	Bedragen in 2010	2015	2020	2046	2015	2020	2046	Eenmalig	Eenmalig
Profiel 1 (huurwoning)	73	0,72	1,56	4,66	1,0	2,1	6,4	2,71	3,7
Profiel 2 (koopwoning 2 ton)	181	1,88	4,05	12,09	1,0	2,2	6,7	7,03	3,9
Profiel 3 (koopwoning 6 ton)	398	4,19	9,03	27	1,1	2,3	6,8	15,7	3,9
Profiel 4 (agarisch bedrijf)	2.293	24	53	157	1,1	2,3	6,9	92	4,0
Profiel 5 (natuurterrein)	8.040	86	185	552	1,1	2,3	6,9	321	4,0
Profiel 6 (kleiner bedrijf)	1.301	14	30	89	1,1	2,3	6,9	52	4,0
Profiel 7 (groter bedrijf)	6.504	69	149	446	1,1	2,3	6,9	259	4,0

Stijgingen zijn ten opzichte van het bedrag in 2010, een stijging bij ongebouwd van 5,94 euro in 2046 betekent dus dat men dat jaar (als er verder niets zou veranderen) $86,51+5,94=92,45$ euro betaalt.

Wanneer binnen het waterschap meerdere tarieven gelden (door tariefdifferentiatie) worden gewogen gemiddelde tarieven en bedragen weergegeven.

Voor uitgangspunten zie paragraaf 1.3 en de inleidende paragrafen bij de hoofdstukken.